महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित, अकोला

३८ वा

वार्षिक अहवाल

२०१४-२०१५

अनुक्रमणिका

अ.क्र.	विषय	पान क्र.
१	सभेचीसुचना	०३
२	संचालकाचा अहवाल	०७
३	सचिवाचा अहवाल	२४
४	लेखापरीक्षकाचा अहवाल	२७
५	ताळेबंद	३२
६	नफातोटा पत्रक	३३
७	ताळेबंदाशी संबंधित अनुसूची	४३

संचालक मंडळ	श्री. दिनेशकुमार जैन, भाप्रसे,	अध्यक्ष
	श्री. अरुण बी. उन्हाळे, भाप्रसे, व्यवस्थापकीय	संचालक
	श्री. विकास व्ही. देशमुख, भाप्रसे,	संचालक
	श्री. संजय शामराव धोत्रे (खासदार)	संचालक
	श्री. वल्लभराव तेजराव देशमुख	संचालक
	श्री. विनोद के. गौर	संचालक
	श्री. संजय बी. खताळ	संचालक,
	श्री. संजय के. मेहता	संचालक
	श्री. मनमोहन एम. शर्मा	संचालक

लेखा परिक्षक	मे. रतन राठी ॲन्ड कंपनी, सनदी लेखापाल, खामगांव जि. बुलढाणा
	राम ठक्कर ॲन्ड असोशिएटस्, सेक्रेटेरियल ऑडिटर, अकोला
बँकर्स	बँक ऑफ महाराष्ट्र
पंजीकृत कार्यालय	'महाबीज भवन', कृषिनगर, अकोला.

कार्यकारी अधिकारी	श्री. व्ही. एच. काळबांडे	मुख्य महाव्यवस्थापक (प्रक्रिया)
	श्री. अशोक एम. अमानकर	महाव्यवस्थापक (प्रशासन)
	श्री. एस. एम. पुंडकर	महाव्यवस्थापक (उत्पादन)
	श्री. संजय ठकरार	महाव्यवस्थापक(वित्त)
	श्री. आर. जी. नाके	महाव्यवस्थापक (विपणन)
	श्री. विनय एच. वर्मा	कंपनी सचिव तथा उप महाव्यवस्थापक (अंकेक्षण)
	श्री. यु. वाय. गावंडे	विभागीय व्यवस्थापक (गुणवत्ता नियत्रंण)

महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित

नोंदणीकृत कार्यालय, ''महाबीज भवन'' कृषि नगर,
अकोला-४४४ १०४
(कंपनी कायदा १९५६ नुसार पंजीकृत संस्था)

CIN No. U01200MH1976SGC018990

आमसभेची सूचना

(केवळ महाबीज भागधारकांसाठी)

प्रती,
सर्व सन्माननीय भागधारक,

महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळाच्या भागधारकांची ३८ वी वार्षिक सर्वसाधारण सभा डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि महाविद्यालय, कृषिनगर, अकोला ४४४१०४ येथील डॉ. के.आर.ठाकरे सभागृहात,गुरूवार दिनांक ३१ डिसेंबर २०१५ रोजी दुपारी १.०० वाजता पुढील कार्यवाही पूर्ण करण्यासाठी भरविण्यात येत आहे. सर्व भागधारकांना आमसभेला उपस्थित राहण्याची विनंती करण्यात येत आहे.

सामान्य कार्यवाही

१) महामंडळाचे दिनांक ३१ मार्च, २०१५ रोजी संपणाऱ्या वर्षाकरिता तयार केलेल्या नफातोटा पत्रक व त्या तारखेपर्यंतची स्थिती दर्शविणारे ताळेबंद व त्यावरील संचालकांचे अहवाल आणि लेखा परिक्षकांचे अभिप्राय यावर विचार करणे आणि त्यास मान्यता देणे.

२) महामंडळाचे दिनांक ३१ मार्च २०१५ रोजी संपणाऱ्या वर्षाकरीता असलेल्या तथा दि. २६ सप्टेंबर २०१५ रोजी संपन्न झालेल्या संचालक मंडळाच्या १८० व्या सभेत महामंडळाच्या भागधारकांसाठी शिफारस केलेला १०% लाभांश देण्यासंबधी विचार करणे व त्यास मान्यता देणे.

विशेष कार्यवाही

पुढील ठराव विशेष ठराव म्हणून संमत करणे-

३) या सभेस महामंडळाच्या रिक्त असलेल्या संचालकपदी, राष्ट्रीय बिज निगम, नवी दिल्लीद्वारे श्री संजय के. मेहता यांची संचालक म्हणून नियुक्ती करणे

संचालक मंडळाच्या आदेशानुसार

(विनय एच.वर्मा)
कंपनी सचिव
महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्या.अकोला

दिनांक-३-१२-२०१५

टिप :

१) ज्यांना सभेत उपस्थित राहण्याची व तेथे मतदान करण्याची अर्हता असेल अशा भागधारकांना प्रतिनिधीमार्फत सभेत उपस्थित राहण्याचा व मतदानाचा हक्क आहे. प्रतिनिधी हा महामंडळाचा भागधारक असणे आवश्यक नाही.

२) मात्र सन्माननीय भागधारकांनी नेमलेल्या प्रतिनिधींना, आमसभेत होणाऱ्या कार्यवाही संबंधीत ठरावांबाबत जर मतदान झाल्यास फक्त मतदानातच भाग घेता येईल. परंतु सभेच्या चर्चेत प्रत्यक्ष सहभागी होण्याचा अधिकार राहणार नाही अथवा सभास्थानी मंचावर येऊन कसल्याही प्रकारचा मुद्दा उपस्थित करता येणार नाही.

३) वार्षिक अहवाल स्वतंत्ररित्या भागधारकांच्या अधिकृत पत्त्यावर पाठविण्यात आलेले आहे. अहवालासोबत प्रतिनिधी नेमावयाचा सर्वसाधारण फॉर्म जोडलेला आहे. प्रतिनिधीत्वाचा फॉर्म, वैध ठरविण्यासाठी त्यावर एक रूपया इतक्या किंमतीचे रेव्हेन्यु स्टॅम्प लावुन त्यावर भागधारकाची स्वाक्षरी असणे अनिवार्य आहे. असे फॉर्म महामंडळाच्या नोंदणीकृत कार्यालय, महाबीज भवन कृषि नगर, अकोला ४४४ १०४ येथे सभेच्या वेळेच्या ४८ तासांपूर्वी पोहचणे आवश्यक आहे.

४) सभासदांच्या सोयीकरीता अहवालासोबत उपस्थिती पत्रिका संलग्न केली आहे. सभासद / प्रतिनिधींना विनंती करण्यात येते की, उपस्थिती पत्रिकेवर स्वाक्षरी करून सभेच्या ठिकाणी जमा करावी.

५) महामंडळाच्या आमसभेत घोषित केलेले लाभांश सन २००९-१० ,सन २०१०-२०११, सन २०११-२०१२, २०१२-२०१३ आणि २०१३-२०१४ या पाच वर्षाचे अनक्लेम आहेत. भागधारकांना पुनश्च विनंती की, मुदत संपल्याने स्वत:जवळच राहीलेल्या लाभांश वारंटस्‌ची मुदत वाढवून देण्यासाठी कंपनी सचिव यांचे कार्यालयात, महाबीज भवन कृषिनगर, अकोला या पत्त्यावर संपर्क साधावा. कारण घोषित केलेल्या वर्षापासून ७ वर्षाच्या आत जर भागधारकांनी लाभांश वॉरंटस्‌ वटविले नाही तर, कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम १२४ नुसार इन्व्हेस्टर एज्युकेशन आणि प्रोटेक्शन फंडमध्ये हस्तांतरीत करण्यात येईल व त्यानंतर हस्तांतरीत केलेल्या रकमेवर अथवा महामंडळावर कुठलाही हक्क राहणार नाही.

६) भागधारकांना विनंती की, त्यांनी आपल्या पत्त्यातील बदल महामंडळास त्वरीत कळवावा.

७) सभासदांना / सभासदांनी नियुक्त केलेल्या प्रतिनिधींना विनंती करण्यात येते की, वार्षिक सर्वसाधारण सभेला उपस्थित राहतांना वार्षिक अहवाल सोबत आणावा.

८) सभासदास नामनिर्देशन करावयाचे असल्यास अहवालासोबत नामनिर्देशनाचा फॉर्म संलग्न केला असून या सुविधेचा लाभ घ्यावा. सदर फॉर्म पुर्ण माहिती भरून व स्वाक्षरी केल्यानंतर महामंडळाच्या नोंदणीकृत कार्यालयात महाबीज भवन, कृषिनगर, अकोला येथे पाठविणे आवश्यक आहे.

९) कंपनी कायदा मंत्रालयाच्या हरित पुढाकार योजने अंतर्गत भागधारकास ई-मेल सुविधेप्रमाणे अहवाल प्राप्त करुन घेता येईल. सदर भागधारकांनी त्यांचा ई-मेल आयडी कंपनी सचिव कार्यालयास hocs@mahabeej.com या ई-मेल आयडीवर कळविण्यात यावा.

१०) कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम १०२ (१)नुसार विशेष ठरावाबाबत स्पष्टीकरणात्मक टिपणी सोबत जोडण्यात येत आहे.

११) भागधारकांनी त्यांचे बँक खाते क्रमांकाची माहिती भरून दयावयाचा अर्ज, सोबत जोडला आहे.

१२) मृतक भागधारकांच्या वारसदारांना विनंती करण्यात येते की, समभाग संक्रमणाची प्रक्रिया पुर्ण करुन घ्यावी जेणेकरुन त्यांना सभेकरीता हजर राहता येईल.

१३) भागधारक/भागधारक प्रतिनिधी यांनी स्वत:चे सोईप्रमाणे सभेला हजर रहावे.

१४) मिटींगच्या ठरलेल्या वेळेनंतर मिटींग हॉलमध्ये प्रवेश देण्यात येणार नाही.

१५) नोंदणीचा कालावधी सभेच्या दिवशी सकाळी ९.०० ते दुपारी १.०० वाजेपर्यंत राहील.

****

कंपनी कायदा २०१३ कलम १०२ अन्वये द्यावयाची स्पष्टीकरणात्मक टिपणी :-

संचालक नियुक्तीचे नियम क्र.१२५ (अ) बाबत सविस्तर खालील प्रमाणे आहे :-

नियम क्र.१२५ (अ) कंपनीच्या संचालकवर्गापैकी दोन तृतीयांश संचालक वर्ग, प्रमाणशिर प्रतिनिधीत्वाच्या तत्वावर नियुक्त करण्यात येईल मग अशी नियुक्ती एकल हस्तांतरीणीय मताद्वारे (Single transferable vote) असो अथवा संचयी मतदान (cumulative vote) पध्दतीने असो अथवा संचालक मंडळ ठरवील अशा अन्य कोणत्याही पध्दतीने असो मात्र, संचालक मंडळाने अशी नियुक्ती एकल हस्तांतरणीय मताद्वारे (Single transferable vote) करण्याऐवजी अन्यप्रकारे करण्याचे ठरवले तर अशा निर्णयासाठी सर्वसाधारण सभेमध्ये कंपनीची मंजुरी घ्यावी लागेल.

वरील नियम, राष्ट्रीय बिज निगम, नवी दिल्ली यांनी केलेल्या नामनिर्देनिशानुसार आणि संचालक मंडळाच्या दि.२६ सप्टेंबर २०१५ रोजीच्या बैठकीमधील निर्णयानुसार श्री.संजय के.मेहता उपमहाव्यवस्थापक (लेखा) व विभागीय व्यवस्थापक एन.एस.सी पुणे यांची महाबीज संचालक मंडळावर संचालक म्हणुन नियुक्तीचा विशेष ठराव मान्यतेसाठी सादर केलेला आहे.

सदर प्रस्ताव सादर करण्यामध्ये संचालक मंडळापैकी कोणत्याही संचालकाचा तसेच व्यवस्थापनातील व्यक्तीचा व त्यांच्या नातेवाईकांचा वैयक्तिक तथा आर्थिक किंवा इतर लाभाचा उद्‌देश नाही.

संचालक मंडळाच्या आदेशानुसार
स्वाक्षरांकीत
(विनय एच.वर्मा)
कंपनी सचिव
महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्या.अकोला

दिनांक-३-१२-२०१५

संचालकांचा अहवाल

प्रति,
सर्व सन्माननीय भागधारक,

महामंडळाचा ३८ वा वार्षिक अहवाल दि. ३१ मार्च २०१५ रोजीची स्थिती दर्शविणारे अंकेक्षीत लेखे आपणासमोर ठेवण्यास आनंद होत आहे.

१) वित्तीय उपलब्धी :

विवरण	३१/३/२०१५ (रूपयामध्ये)	३१/३/२०१४ (रूपयामध्ये)
एकुण उत्पन्न	४४५४०३४०४२	६२१६२६६२५१
वार्षिक घसारा व इतर खर्च	४०११११३१९२	५६०४७७३२२६
घसारा आणि कर्जफेडीनंतर निव्वळ नफा	४४२९२०८५०	६११४९३०२५
अपवादात्मक सूची -	-	
विशेष सूची आणि कराआधी नफा	४४२९२०८५०	६११४९३०२५
विशेष सूची		
कराआधी नफा (कर पुर्व नफा)		
चालू कर खर्च	(१५५००००००)	(२०८००००००)
कर स्थगित खर्च	(११३८११)	(२२०७१०५)
पुढे कालावधीतील नफा/(तोटा)	(१३०३१२८८)	(२०५९७०)
नफा/तोटा हस्तांतरणसमायोजीत सामान्य संचिती	२७५००३३७३	४०१०७९९५०
मुळ समभाग प्रतिभाग लाभ	६८८	९६४
प्रतिभाग लाभ	६८८	९६४

२) लांभाश

संचालक मंडळाने निर्देश केल्याप्रमाणे आर्थिक वर्ष २०१४-१५ या वर्षासाठी १० टक्के दराने (रूपये १० प्रतीभाग) निव्वळ लांभाश देण्याकरिता रू ५०.०३ लक्ष रक्कमेचे विनियोजन करण्याचे वार्षिक सर्वसाधारण सभेत शिफारस करण्यात येईल.

३) व्यापारी क्रिया व भविष्यातील शक्यता संभावनाचा आढावा.

वर्षाच्या दरम्यान व्यापारी क्रिया व भविष्यासाठी केलेल्या क्रियाचा सविस्तर तपशील खालील प्रमाणे आहे.

बिजोत्पादन :-

महामंडळाने अहवाल वर्षात बिजोत्पादक तसेच तालुका बिज गुणण प्रक्षेत्र हयांचे माध्यमातुन प्रमाणित तथा सत्यप्रत दर्जाचे ८,०४,२९७ क्विंटल बियाणे आणि ७८,०९४ क्विंटल पायाभुत बियाणे उत्पादित केलेले असुन, त्यामध्ये भाजीपाला बियाण्याचा समावेश आहे. हया करिता अनुक्रमे एकुण ७३,५५८ हेक्टर व ७,४४९ हेक्टर क्षेत्र प्रमाणित व पायाभुत बिजोत्पादनाकरिता आयोजीत करण्यात आले होते. एकुण प्रमाणित बियाण्यामध्ये तृण धान्य २,४३,५९२ क्विंटल, कडधान्य १,२८,९५४ क्विंटल, तेलबिया ४,०१,९७६ क्विंटल, कापुस व इतर ५८७५ क्विंटल, हिरवळीचे १०,८८६ क्विंटल, व चारावर्गीय १०,९६४ क्विंटल, तसेच भाजीपाला २,०५० क्विंटल बियाणे मात्रेचा समावेश आहे. महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळाने ऊत्ती संवर्धीत तंत्राव्दारे केळीची रोपे व संकरीत पपईची रोपे तयार करुन शेतकऱ्यांना विक्रीसाठी उपलब्ध करुन दिलेली आहेत. सलग क्षेत्रावर बिजोत्पादन कार्यक्रम आयोजीत करण्याकरीता बिजोत्पादकांना प्रोत्साहीत करण्याचे दृष्टीने महामंडळाने तपासणी फी मध्ये १०० टक्के, ७५ टक्के व ५० टक्के सुट बिजोत्पादकांना 'ग्राम बिजोत्पादन योजने अंतर्गत देण्यात येते. हया योजनेमुळे बिजोत्पादकांना चांगला लाभ मिळाला असुन, या योजनेस ऊस्फुर्त प्रतिसाद मिळालेला आहे.

त्याचप्रमाणे महामंडळाने 'महाबीज बिजोत्पादन ग्राम पुरस्कार योजना' जाहीर केली असुन त्या अंतर्गत ज्या गावात ३००० क्विंटल पेक्षा जास्त प्रमाणित बियाणे उत्पादन घेणाऱ्या गांवाचा सुध्दा महाबीज मार्फत पुरस्कार देउन गौरव करण्यात आला. उच्चत्तम गुणवत्तेचे बियाणे उत्पादीत करण्याचे उद्देशाने बिजोत्पादकांना जाहीर करण्यात आलेल्या अतिरीक्त बियाणे गुणवत्ता प्रोत्साहन रकमेमुळे महामंडळास सोयाबीन, तुर, उडीद, मुग व धान इत्यादी पीकामध्ये उच्चत्तम उगवणशक्तीचे बियाणे उत्पादन करणे शक्य झालेले आहे. त्याच प्रमाणे उपरोक्त योजनेअंर्तगत बिजोत्पादकांनी कमी निम्मस्तर असलेले कच्चे बियाणे महाबीजला हस्तांतरीत केल्यामुळे प्रक्रीया खर्चामध्ये बचत होउन उच्चत्तम गुणवत्तेची बियाणे मात्रेमध्ये वाढ झालेली आहे.

राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियाना अंर्तगत कडधान्य व तृण धान्य पिकवाणाच्या बियाण्याची मागणी लक्षात घेता महामंडळाने कडधान्य पिकामध्ये हरभरा व उडीद वाणाचे व तृण धान्य पिकामध्ये रबीज्वार व धान पिकवाणाचे विक्रमी उत्पादन करुन बियाणे वितरीत करण्यात आले. त्यामुळे सदर पिकामध्ये धान व रबीज्वार बियाणे बदलाचे प्रमाणामध्ये वाढ होण्यास मदत झाली तसेच महामंडळाने गळीत, कडधान्य व तृण धान्य पिकामध्ये नवीन वाणाचे बियाणे उत्पादीत करुन राज्यातील शेतकऱ्यामध्ये प्रसार होण्याकरिता उपलब्ध करुन दिले.

बिजोत्पादनात नवीन वाणाचा समावेश

महामंडळाने अहवाल वर्षात सुधारीत बाजरी धनशक्ती, भात आरटीएन-५, कर्जत-८, संकरित भात सहयाद्री-३, सहयाद्री-४, तुर पिकेव्ही तारा विपुला, बीडीएन-७११, मुग बीएम-२००३-२, सोयाबीन एमएयुएस-१६२, एमएसीएस-११८८, फुले अग्रणी, एमएयुएस-१५८, जेएस-९५-६०, तीळ जेएलटी-४०८, गहु फुले समाधान, एमअेसीएस-६२२२, एमअेसीएस-६४७८, एचआय-८६६३(पोषण), नेत्रावती, पिकेव्ही वाशीम-१४७२, एकेडब्लु-४६२७, रब्बी ज्वार परभणी मोती, परभणी ज्योती, फुले वसुधा, फुले रेवती, फुले अनुराधा, फुले सुचित्रा, करडई पीबीएनएस-१२, एकेएस-२०७ आणि हरभरा जाकी-९२१८, दिग्वीजय, आकाश, पिकेव्ही काबुली-४, कृपा इत्यादी कृषि विद्यापीठाने विकसित केलेल्या नवीन वाणांचा बिजोत्पादनामध्ये समावेश केलेला आहे.

बिज प्रक्रिया

मोठ्या प्रमाणात कच्चे बियाणेची प्रक्रिया करून चांगल्या प्रतिचे बियाणे विपणनाकरीता योग्य वेळी उपलब्ध करून देणे नेहमीच एक मोठे आव्हान महाबीज करीता राहत आलेले आहे. अहवाल वर्षामध्ये एकंदरीत ११,१४,१८५ क्विंटल कच्चे

बियाण्यावर खरीप, रब्बी तथा उन्हाळी हंगामामध्ये वेळेच्या आत प्रक्रिया करून उच्च प्रतिचे बियाणे शेतकऱ्यांना उपलब्ध करून देण्यात आलेले आहे.

अहवाल वर्षामध्ये महाराष्ट्र शासनाने, केंद्र शासन पुरुस्कृत '' राष्ट्रीय कृषी विकास योजना'' अंतर्गत एकंदरीत ९.९८ कोटी रूपयाचा निधी महाबीजला प्रदान केला. अहवाल वर्षामध्ये महाबीजने आष्टा (जि सांगली) सातपुर जि. (नाशिक) व पाचोरा (जि. जळगाव) येथील गोदाम व कार्यालयाची इमारत बांधकाम पुर्ण केले असुन, लातुर, हिंगोली, परभणी, अकोट जि. (अकोला), चिखली जि.(बुलढाणा), खामगाव जि. (बुलढाणा) वाशिम व दर्यापुर जि. (अमरावती) येथील काम प्रगतीपथावर असुन गोदाम बांधकाम तथा कार्यालयाची इमारत अंतर्गत १,०८,००० क्विंटल बियाणे क्षमता निर्माण केली. नविन बिज प्रक्रिया केंद्र लातुर व हिंगोली येथील प्रक्रिया केंद्राची इमारत व गोडाउन बांधकाम पुर्णत्वाकडे असुन नविन बिज प्रक्रिया केंद्र नोव्हेंबर २०१५ मध्ये सुरू होईल. हया अंतर्गत हिंगोली, लातुर, बुलढाणा, सांगली, नाशिक, जळगाव, अकोला, वाशिम, अमरावती तथा परभणी जिल्हयातील उत्पादीत बियाणे साठवणुकीची सोय झाली.

बिज प्रक्रिया केंद्र शिवणी, तपोवन, जालना, मलकापुर, वाशिम, यवतमाळ, एरंडोल, खंडाळा ,ढोकी तथा हिंगोली इत्यादी प्रक्रिया केंद्रावरील जुनी यंत्रे बदलवुन अद्ययावत यंत्रे बसविण्यात आली. जसे बियाणे सफाई तथा प्रतवारी यंत्र, ग्रॅव्हीटी सेपरेटर, बियाण्यास औषधी लावणार ट्रिटर यंत्र, बियाणे संवेष्ठन यंत्र तथा बियाणे हाताळणी मशिन इ. मशिनरी राष्ट्रीय कृषी विकास योजना'' अंतर्गत प्राप्त निधीमधुन विकत घेऊन बदलविण्यात आली आहे.

खरीप व रब्बी हंगामातील कच्चे बियाण्याची प्रक्रिया नवीन बसविलेल्या यंत्रांवर करण्यात आली. महाबीजच्या अभियंत्यानी आपल्या अनुभवातुन खुप साऱ्या नविन कल्पना तथा कार्यप्रणाली अंमलात आणुन तथा काही कामाचे यांत्रीकीकरण केले. महाबीजने बियाणे पिशव्यांमध्ये भरणे, लेबल छपाई, कन्व्हेअर, फोर्क लिफ्टर यंत्र इत्यादी चा पुरवठा जास्तीत जास्त प्रक्रिया केंद्रावर केलेला आहे. जेणेकरून प्रक्रिया कामामध्ये (ऑपरेशन) सुलभीकरण होईल व मजुरांच्या कमतरतेचा प्रश्न सुटेल. यामुळे प्रक्रिया खर्चामध्ये कपात शक्य झाली. बिजोत्पादक शेतकऱ्यांचे बियाणे वर प्रक्रिया तथा साठवणुक शास्त्रशुद्ध पद्धतीने केल्या जावुन दर्जेदार बियाण्याची निर्मिती करण्यास मदत झाली.

महाबीजची स्वत:च्या गोदामध्ये बियाणे साठवणुकीची क्षमता ७,३२,५०० क्विंटल एवढी आहे. तर बियाणे प्रक्रिया क्षमता वाढुन एकुण ११,८९,५०० क्विंटल एवढी झालेली आहे. त्यामुळे त्या त्या जिल्हयामध्ये निर्मीत बियाण्यावर त्या त्या जिल्हयातील महाबीज च्या स्वत:च्या प्रक्रिया केंद्रावर, प्रक्रिया करण्यासह, महाबीजच्या गोडाउन मध्येच बियाणे साठविणे शक्य झाले.

अहवाल वर्षामध्ये महाबीजने अर्थसंकल्पीय नियंत्रण पद्धत यशस्वीरीत्या राबवून प्रक्रिया खर्चामध्ये कपात शक्य केली तथा बाजारामध्ये इतर बियाणे उत्पादक कंपन्यांशी स्पर्धा करणे शक्य झाले. तसेच महाबीजच्या अनुभवी व उच्च शिक्षीत अभियंत्यानी स्वबळावर तांत्रिक सल्लागार म्हणुन जि. एस. एस. सि. एल, प्रायव्हेट सिड कंपनीची व इतर राज्यातील महामंडळाचे काम करून महाबीजला उत्पन्न व नाव मिळवून दिले.

बियाणे विपणन:

खरीप २०१४ हंगामात महामंडळाने एकुण २,५५,९३७ क्विंटल बियाणे विक्री केले आहे. सदर विक्री एकुण बियाणे उपलब्धतेच्या ८७ टक्के आहे. रब्बी २०१४ हंगामात २,३२,३१९ क्विंटल बियाणे विक्री केले आहे. उन्हाळी हंगामात २५,५३१ क्विंटल बियाणे विक्री केले आहे. त्याच प्रमाणे वर्ष २०१४-१५ मध्ये १,०३,१३१ क्विंटल भाजीपाला, चारा बियाणे व हिरवळीचे खत बियाणे विक्री केले आहे. त्याची किंमत ६६.७६ कोटी रूपये होते. हया पैकी ८५,५०० क्विंटल चारा पिकाचे बियाणे वैरण विकास कार्यक्रमांतर्गत शासनास पुरवठा करण्यात आले आहे. महामंडळाद्वारे योग्य नियोजन, वेळेवर बियाणे उपलब्धता व रास्त दर हयामुळे मोठ्या प्रमाणावर विक्री साध्य केली आहे.

भारत सरकारचे राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा मोहिमेअंतर्गत महामंडळाने भात, गहू व कडधान्य हया पिकाचे निवडक जिल्हयामध्ये बियाणे पुरवठा केला आहे. तसेच खरीप २०१४ हंगामामध्ये सुध्दा सदर योजने अंतर्गत ८६८३ क्विंटल भात, तुर, मुंग व उडीद व रब्बी २०१४ हंगामात २,१०,७९० क्विंटल हरभरा व गहू बियाणे पुरवठा केलेला आहे. भरडधान्य योजने अंतर्गत खरीप २०१४ हंगामात ६१७ क्विंटल व रब्बी २०१४ हंगामात ४६७९ क्विंटल ज्वारी बियाण्याचा पुरवठा केला आहे.

गुणवत्ता नियंत्रण :

सोयाबीन बियाणे तक्रारीस आळा बसण्याचे दृष्टीकोनातून उन्हाळी २०१२ हंगामापासुन सोयाबिन बियाण्याची क्षेत्रीय उगवण चाचणी घेण्यात येत आहे. याशिवाय या वर्षी स्क्रीन साईज ९x६४ ऐवजी ८x६४ करण्यात आलेला असून बियाण्यांच्या उगवणीबाबत कोणतीही तक्रार महामंडळाला प्राप्त झालेली नाही.

४) साहित्य बदल व कंपनीच्या आर्थिक स्थितीवर प्रभाव पाडणारे घटक व बांधिलकी.

कंपनीच्या आर्थिक स्थितीवर प्रभाव पाडणारे कोणतेही विशेष बदल या वर्षात घडून आलेले नाही.

५) उर्जा संवर्धन, तंत्रज्ञान उपयोग, परकीय चलन कमाई व खर्च.

उर्जा संवर्धन, तंत्रज्ञान उपयोग, परकीय चलन कमाई व खर्च संबधित माहिती कंपनी अधिनियम कलम १३४ (३)(म) नूसार कंपनी कायदा २०१३ अंतर्गत व कंपनी (खाते) नियम २०१४ च्या नियम ८(३) अंतर्गत खालील प्रमाणे दिले आहे.

उर्जा संवर्धन

संचालक मंडळ नेहमी उर्जेचे संवर्धन करण्यासाठी सर्व प्रयत्न करते. महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ नैसगिक उर्जेला प्रोत्साहन देण्यासाठी विविध प्रकिया केद्राच्या ठिकाणी एलइडी दिवे व सौर उर्जेचा वापर करीत आहे. कंपनी बिज प्रकिया करण्याच्या नविन यांत्रिकीकरण आणि निरक्षणाचा अभ्यास करून उर्जा बचत करण्याकरिता प्रयत्नशिल आहे.

नविन प्रकिया तंत्रज्ञानाचा अनुकूल समावेश.

महामंडळाने वेळोवेळी संशोधन व विकास विभागा अंतर्गत विपणनाच्या आवश्यकतेनुसार उच्चतम बियाण्याची निर्मीती केली आहे. त्यामध्ये संकरित कापूस, अन्नधान्य पिके, डाळी आणि भाजीपाला बियाण्याचा समावेश आहे. सध्या आम्ही स्वत:चे बी.टी. कापूस बियाणे विकसित करण्यासाठी प्रगत टप्यावर आहोत.

विदेशी मुद्रा विनिमय

१) विदेशी मुद्रा प्राप्ती रू. शुन्य

२) विदेशी मुद्रा खर्च रू. १६.०२ लाख

६) कंपनीच्या जोखीम व्यवस्थापन धोरण विकास आणि अंमलबजावणी विषयी निवेदन.

कंपनीचा जोखीम हा घटक फार कमी आहे. म्हणून कंपनीत कोणत्याही जोखीम व्यवस्थापनाचे धोरण नाही.

७) सामुदायीक सामाजीक जबाबदारीच्या मुददयाच्या अमलंबजावणीवर कंपनीच्या प्रगतशील धोरणाचा तपशील.

कंपनी प्रभावीपणे सीएसआर उपक्रम अंमलबजावणीसाठी पुढाकार घेत आहे. आणि सामुदायीक सामाजीक जबाबदारीसाठी धोरण विकसित केलेले आहे.

८) कर्ज, हमी किंवा गुंतवणुकीचे कंपनी कायदा २०१३ कलम १८६नुसार विवरण.

कलम १८६ अंतर्गत केलेले कर्ज हमी किंवा गुंतवणूकीचे विवरणा आधीच आर्थिक अहवालामध्ये नोदवले आहे.

९) संबधित व्यक्तीनी केलेले करार किंवा ठराव याचा तपशील

कलम १८८ संबधित व्यक्तीनी केलेले करार किंवा ठराव याचा तपशील आधिच आर्थिक अहवालात दिलेला आहे.

१०) वैधानिक लेखा पात्रता आरक्षण याबददल स्पष्टीकरणे.

वैधानिक लेखा पात्रता आरक्षण आणि सराव कंपनी सचीव स्पष्टीकरण आणि टिपण्या परिशिष्ट १ मध्ये दिली आहे.

११) संचालक नियुक्ती त्याचे मानधन व कर्तव्याबाबत कंपनीचे धोरण

कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम १७८ (१) च्या तरतुदी नुसार नामनिर्देशन आणि वेतन समितीची स्थापना करण्यात आलेली आहे. केद्र सरकारच्या भारतीय सामुहीक उद्योग मंत्रालयाचे दिनांक ५ जून २०१५ च्या सुचनेनुसार वरिष्ठ व्यवस्थापन आणि इतर कर्मचारी याची नियुक्ती वगळता कंपनी कायदा २०१३ कलम १७८ (२) (३) (४) च्या अटीतून सरकारी कंपन्याना सुट देण्यात आली आहे. या समितीमध्ये एक स्वंतत्र संचालक असणे आवश्यक असुन संचालकाची नियुक्ती झाल्यानंतर व्यवस्थापन व वेतन समिती कार्यान्वित होणार या नियुक्ती संबधित सुचना राज्य शासनाला त्यांचे मत घेण्याकरिता सादर करण्यात आली आहे.

१२) वार्षिक विवरण

कंपनी (व्यवस्थापन आणि प्रशासन) नियम २०१४ च्या नियम १२ कलम ९२ च्या तरतुदीच्या अनुषगाने वार्षिक विवरण अहवाल परिशिष्ट २ मध्ये संलग्न आहे.

१३) बोर्डाची माहिती व सभेचा आढावा

आढावा वर्षात आयोजित बोर्ड सभा संख्या बोर्ड आणि संचालक मंडळ समितीच्या बैठकीचा तपशील अहवाल परिशिष्ट ३ मध्ये संलग्न आहे.

१४) संचालकांचे जबाबदारीबाबत निवेदन.

कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम १३४(५) उपबंधानुसार आर्थिक वर्ष २०१४-१५ साठी संचालकाचे जबाबदारीबाबतचे निवेदन सादर करीत आहे.

(अ) वार्षिक लेखे तयार करतांना लेख्यांबाबत लागु असलेली मापदंडे अवलंबिलेली आहेत. ज्या बाबीबाबत लेखा नियमांपासुन वेगळी पध्दत अवलंबिली आहे, अशा बाबीं बाबत योग्य स्पष्टीकरण देण्यात आले आहे.

(ब) संचालक मंडळाने अशा प्रकारच्या लेखांकनाच्या पध्दतीचे अनुसरुण केले आहे, ज्यात समन्वयता व संभाव्यता हयांचा मेळ लागेल, व त्या बाबत सर्वकष अशी सातत्याने पाठाखण केली आहे, की ज्याद्वारे

महामंडळाच्या कामकाजाबाबत तथा आर्थिक वर्षाशी संबंधीत, नफा तोटा, पत्रक हे खरे व वस्तुनिष्ठ स्वरुप प्रगट करेल.

(क) संचालकानी कंपनी कायद्या अंतर्गत आवश्यक असलेले लेखे ठेवण्याबाबत काळजी घेतली आहे, जेणे करुन महामंडळाची मालमत्ता सुरक्षीत राहील तथा अपहार, अनियमीतता होणार नाही व झाल्यास उघडकीस येईल.

(ड) संचालकांनी वार्षिक लेखे प्रचलीत पध्दतीनुसार तयार केले आहेत.

(इ) संचालकाना सर्व कायदे व तरतुदी नुसार अशा प्रणाल्यावर पुरेशी आणि प्रभावीपणे कार्य होते याची खात्री करण्यासाठी योग्य प्रणाली कार्यान्वित्त केली आहे.

१५) दुय्यम संयुक्त आणि सहाय्यक कंपनी

कंपनीच्या सहाय्यक असलेल्या राष्ट्रीय कंपनी बियाणे महामंडळ हे एकूण भांडवलाच्या ३५.४४ भाग धारण करत आहे.

१६) ठेवी

या वर्षात कंपनीने कोणत्याही ठेवी स्विकारल्या किंवा ठेवीचे नुतनीकरण केले नाही.

१७) स्वंतत्र संचालकांची घोषणा

मंडळावर कोणतेही स्वंतत्र संचालक नसल्यामुळे ते सादर करण्यात आले नाही.

१८) लेखापरीक्षा समिती.

संचालक मंडळाने कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम १७७ च्या तरतुदीनुसार लेखापरीक्षा समितीच्या रचनेला मान्यता दिली आहे. या समितीमध्ये स्वंतत्र्य संचालक असणे आवश्यक असुन संचालकाची नियुक्ती झाल्यानंतर लेखापरीक्षा समिती कार्यान्वित होणार. या नियुक्ती संबधीची सुचना राज्य शासनाला त्यांचे मत घेण्या करिता सादर करण्यात आली आहे.

१९) समभाग

समभाग परत खरेदी करणे

कंपनीने आढावा वर्षात कोणतेही समभाग विकत घेतले नाही.

सामान्य समभाग

कंपनीने आढावा वर्षात कोणतेही सामान्य समभाग वाटप केले नाही.

बोनस समभाग

आढावा वर्षात कोणतेही बोनस समभाग वाटप केले नाही.

कर्मचारी समभाग पर्याय योजना

कर्मचारीसाठी कोणतेही समभाग पर्याय योजना प्रदान केली नाही.

२०) महिला लैगिक छळ (प्रतिबंध बंदी आणि तक्रार निवारण) कायदा २०१३ अंतर्गत प्रगटीकरण

चालू आढावा वर्षात कलम २०१३ नुसार कामाच्या ठिकाणी महिला लैगिक छळ (प्रतिबंध बंदी आणि तक्रार निवारण) या प्रकरणामध्ये गुन्हा दाखल करण्यात आला नाही.

कृतज्ञता -

अहवाल वर्षातील उपलब्धी ही महामंडळाच्या अधिकारी व कर्मचारी हयांच्या प्रामाणिक व सर्वकष प्रयत्नांचे फळ आहे. हया व्यतिरीक्त खालील संस्था व कंपनी प्रती मी कृतज्ञता व्यक्त करीत आहे.

- केंद्र शासन, महाराष्ट्र राज्य शासन हयांच्या सातत्याने असणाऱ्या पाठींबा व मार्गदर्शना बाबत
- राज्य बिज प्रमाणिकरण संस्था,
- राष्ट्रीय बिज निगम व अन्य बिज निगम तसेच देशातील सर्व कृषि विद्यापिठे.
- 'आयसीएआर' व 'ईक्रिसॅट' हयांच्या बहूमोल पाठिंब्याबाबत
- माझे गत व वर्तमान संचालक मंडळावरील सहयोगी यांनी दिलेल्या पाठींब्या बाबत तथा मार्गदर्शना बाबत
- बँक ऑफ महाराष्ट्र व अन्य बँकर्स, अंकेक्षक, वकील त्यांनी दिलेल्या कार्यक्षम सेवांबाबत
- जे, सातत्याने आमच्या शक्तीचे स्तोत्र राहीले आहेत असे बिजोत्पादक, बियाणे विक्रेते आमच्या बियाण्याच्या मार्काचे प्रस्तुतकर्ते व आश्रयदाते (ह्या सर्वांचे)
- भागधारकांच्याप्रति त्यांनी सातत्याने देऊ केलेल्या विश्वास व पाठीब्यांबाबत

संचालक मंडळाच्यावतीने व करीता

स्थान- अकोला

(दिनेशकुमार जैन)
अध्यक्ष

दिनांक : २६/०९/२०१५

परिशिष्ट १

वैधानिक लेखापरीक्षक व सचिवालय लेखापरीक्षकाच्या अहवालाबाबत स्पष्टीकरण

संचालक मंडळाच्या अहवालास पुरक परिशिष्ट
वैधानिक लेखा अहवालावर भागधारकांना उत्तर
आर्थिक वर्ष २०१४-१५

निरिक्षण क्र.	उत्तर
१.	संचालक मंडळाने २०-०६-२०१५ च्या सभेमध्ये सीएसआर धोरण मंजूर केले आहे. म्हणून कंपनी आर्थिक वर्ष २०१५-१६ मध्ये कंपनी कलम १३५(५) चे अनूपालन करणार आहे.
२.	महामंडळ नियमीतपणे देय असलेले वैधानीक कर सेवाकरासहीत भरणा करत आहे. मात्र सूचित केलेल्याप्रमाणे महामंडळ सेवा करासंबधीत देय व व्याप्ती याची तज्ञांकडून मत प्राप्त करेल. तसेच बियाणे उद्योगास लागू असलेल्या सूट याबद्ल सूध्दा मत प्राप्त करेल व त्याप्रमाणे योग्य तो बदल करण्यात येईल.
३.	कंपनीने ने ग्रॅच्युइटी तसेच रजा रोखेकरणाची देयतेची तरतुद केली आहे. तसेच दर वर्षीप्रमाणे एल.आय.सी. कडुन प्रमाणपत्र प्राप्त करून त्याचे प्रकटीकरण केले आहे. प्रकटीकरणा मध्ये झालेल्या बदला बद्ल एल.आय.सी. कडे पाठपुरावा करून महामंडळ माहिती घेईल.
४.	(ए.स.)लेखा मानंक २८ अन्वये स्थायी मालमत्तेचे परिक्षणा सबंधी लागू असलेल्या तरतूदीचा अभ्यास केला जाईल..
५.	अनुसुची - २३ मधिल टिपणी २(VII) चा खुलासा स्वंयस्पष्ट आहे.
मुद्दा क्रं ४ लेखा अहवाल परिशिष्ट	नोंद घेण्यात आली. अंतर्गत लेखा परीक्षण विभागाकडून उत्पादनसंबंधी कार्य, प्रक्रिया संबंधीची कार्य, नापास लोग्रेड आणि सांविधीक देय राशींचे शोधनाची बिले तपासणी योग्यत्या कालांतराने करण्यात येतात. अंतर्गत लेखा परिक्षण विभागाचे बळकटीकरण करण्याकरिताचे पाऊल उचलण्यात येत आहे. व यासाठी विभागात कर्मचाऱ्यांची भरती करण्याकरीता आवश्यक कार्यवाही होत आहे.
मुद्दा क्रं ७ लेखा अहवाल परिशिष्ट	अनुसुची - २५ मधिल टिपणी क्रं. III चा खुलासा स्वंयस्पष्ट आहे.

दिनेशकुमार जैन भा.प्र.से.
अध्यक्ष

परिशिष्ट २

प्रपंत्र नं. ९
वार्षिक अहवालाचे निष्कर्ष (उध्दरण)

वार्षिक वर्ष समाप्त २०१५ रोजी
महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित

(कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम ९२(३) च्या अनुंशगाने आणि कंपनी (व्यवस्थापन व प्रशासन) २०१४ च्या नियम १२ (१) नूसार)

I) **नोंदणी आणि इतर तपशील**

१) नोंदणी क्रं./संख्या	U01200MH1976SGC018990
२) नोंदणी दिनांक	२८ एप्रिल १९७६
३) कंपनीचे नांव	महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित.
४) कंपनीचा वर्ग/उपवर्ग	राज्य सरकार कंपनी
५) नोंदणीकृत कार्यालयाचा पत्ता व संपर्काचा तपशील	'महाबीज' भवन कृषीनगर, अकोला ४४४ १०४
६) कंपनी सूचीबद्ध आहे का?	नाही
७) हस्तांतरण मध्यस्थी असेल तर नोंदणीदाराचा नांव व पत्ताचा तपशील	लागू नाही

II) कंपनीच्या मुख्य व्यवसायाचे उपक्रम

कंपनीची एकूण उलाढाल १० टक्के किंवा त्यापेक्षा अधिक असलेल्या व्यवसायाबद्दल माहिती खालीलप्रमाणे आहे..

अ.क्र.	मुख्य उत्पादनाचे/सेवाचे नांव व वर्णन	उत्पादने व सेवाच एनएसी सांकेतिक	कंपनीच्या एकुण उलाढालीची टक्केवारी
१	बियाणे उत्पादन आणि व्यापारापासून उत्पन्न	बियाणे उद्योग	१००

III) <u>दुय्यम व सहाय्यक सहकारी कंपनीधारकाचा तपशील</u>

अ.क्र.	कंपनीचे नांव व पत्ता	सीआयएन	धारक/दुय्यम/सहाय्यक	समभागाची टक्केवारी	लागू अनूभाग
१	राष्ट्रीय बियाणे महामंडळ	074899DL1963PLC003913	सहाय्यक	३५.४४	

IV) समभाग धारकाचे स्वरूप, कार्यप्रणाली, आकृती (एकूण सामान्य टक्केवारी म्हणजे सामान्य समभाग भांडवल)

i) वर्गवारी समभाग धारक

समभागधारकाचा वर्ग	वर्षाच्या सुरुवातीला असलेली समभागाची संख्या				वर्षाच्या शेवटी असलेली समभागाची संख्या				वर्षात बदलेली टक्केवारी
	त्रुटी	शारिरीक	एकूण	एकूण समभागाची टक्केवारी	त्रुटी	शारिरीक	एकूण	एकूण समभागाची टक्केवारी	
अ)संस्थापक									
भारतीय									
वैयक्तिक	-	५३११२	५३११२	१२.७०	-	५३११२	५३११२	१२.७०	लागू नाही
केंद्र सरकार	-	१४८३३०	१४८३३०	३५.४४	-	१४८३३०	१४८३३०	३५.४४	लागू नाही
राज्य सरकार	-	२०५००	२०५००	४९.००	-	२०५००	२०५००	४९.००	लागू नाही
संस्था महामंडळ	-	०	०	०	-	०	०	०	लागू नाही
बँका/वित्तीय संस्था	-	०	०	०	-	०	०	०	लागू नाही
इतर कोणतेही	-	०	१२००३	२.८६	-	०	१२००३	२.८६	लागू नाही
एकूण(अ) (१)	-	०	०	१००	-	०	०	१००	लागू नाही
२) विदेशी									
अनिवासी									
भारतीय व्यक्ती	-	०	०	०	-	०	०	०	लागू नाही
इतर व्यक्ती	-	०	०	०	-	०	०	०	लागू नाही
संस्थामहामंडळ	-	०	०	०	-	०	०	०	लागू नाही
बँका/वित्तीय संस्था	-	०	०	०	-	०	०	०	लागू नाही
इतर कोणतेही	-	०	०	०	-	०	०	०	लागू नाही
एकूण(अ) (२)	-	०	०	०	-	०	०	०	लागू नाही
एकूण संस्थापक समभागधारक									
(अ)=(अ)(१)+(अ)(२)				१००				१००	

ब)सार्वजनिक समभाग									
१) संस्था									
परस्पर संचय	-	०	०	०	-	०	०	०	लागू नाही
बॅका/वित्तीय संस्था	-	०	०	०	-	०	०	०	लागू नाही
केंद्र सरकार	-	०	०	०	-	०	०	०	लागू नाही
राज्य सरकार	-	०	०	०	-	०	०	०	लागू नाही
उपक्रम भांडवल निधी	-	०	०	०	-	०	०	०	लागू नाही
विमा कंपनी	-	०	०	०	-	०	०	०	लागू नाही
विदेशी गुंतवणुकदार संस्था	-	०	०	०	-	०	०	०	लागू नाही
विदेशी भांडवल उपक्रम निधी	-	०	०	०	-	०	०	०	लागू नाही
इतर निर्देशित	-	०	०	०	-	०	०	०	लागू नाही
एकूण (ब) (१)	-	०	०	०	-	०	०	०	लागू नाही
२) गैर संस्था									
अ) संस्था महामंडळ									
१)भारतीय	-	०	०	०	-	०	०	०	लागू नाही
२)परदेशी	-	०	०	०	-	०	०	०	लागू नाही
ब)वैयक्तीक									
१)वैयक्तीक समभागधारकाला भागभांडवलाच्या नाममात्र १ लाख रू	-	-	-	१००	-	-	-	१००	लागू नाही
२)वैयक्तीक समभागधारकाला भागभांडवलाच्या अतिरिक्त १ लाख रू	-	०	०	०	-	०	०	०	लागू नाही
क)इतर	-	०	०	०	-	०	०	०	लागू नाही
एकूण (ब) (२)	-	०	०	०	-	०	०	०	लागू नाही
एकूण सार्वजनिक समभागधारक (ब)=(ब)(१)+(ब)(२)	-	०	०	०	-	०	०	०	लागू नाही
जीडीआरएस व एडीआरएस समभागासाठी पालक आयोजित	-	०	०	०	-	०	०	०	लागू नाही
एकूण (अ)+ (ब) +(क)	-	-	-	१००	-	-	-	१००	

ii) **संस्थापक समभागधारक**

अ.क्र.	समभागधारकाचे नांव	वर्षाच्या सुरुवातीला समभागधारक			वर्षाच्या शेवटी समभागधारक			
		एकुण समभाग	कंपनीच्या एकूण समभागाची टक्केवारी	एकूण समभागाच्या तरणाखालील समभागाची टक्केवारी	एकुण समभाग	कंपनीच्या एकूण समभागाची टक्केवारी	एकूण समभागाच्या तरणाखालील समभागाची टक्केवारी	वर्षात झालेल्या समभागाच्या बदलाची टक्केवारी
१	महाराष्ट्र शासन	२०५०००	४९.००	लागू नाही	२०५०००	४९.००	लागू नाही	शून्य
२	राष्ट्रीय बियाणे महामंडळ	१४८३३०	३५.४४	लागू नाही	१४८३३०	३५.४४	लागू नाही	शून्य
३	कृषि विद्यापिठ	१२००३	२.८६	लागू नाही	१२००३	२.८६	लागू नाही	शून्य
४		०	०	लागू नाही	०	०	लागू नाही	शून्य
	एकूण	०	०	०	०	०	०	

iii) **संस्थापक समभागधारका मध्ये बदल (कुपया बदल झालेला नाही तर निर्दिष्ट करा)**

अ.क्र.	दिनांक	शेरा	समभागाची संख्या	वर्षा दरम्यान एकूण समभागधारक	
				समभागाची एकूण संख्या	कंपनीच्या एकूण समभागाची टक्केवारी
शून्य					

iv) **समभागधारकाच्या पहिल्या दहा समभागधारकाची कार्यप्रणाली (संस्थापक समभागाधारक संचालक व जीडीआरएस व एडीआरएस समभागधारकापेक्षा वेगळे)**

अ.क्र.	दिनांक	शेरा	समभागाची संख्या	वर्षा दरम्यान एकूण समभागधारक	
				समभागाची एकूण संख्या	कंपनीच्या एकूण समभागाची टक्केवारी
शून्य					

v) **संचालक व व्यवस्थापनातील व्यक्ती यांनी धारण केलेले समभाग**

अ.क्र.	नांव	समभागाची संख्या	वर्षा दरम्यान एकुण समभागधारक	
			समभागाची एकूण संख्या	कंपनीच्या एकुण समभागाची टक्केवारी
१.	श्री.संजय शामराव धोत्रे,संचालक	१५	१५	०.००१
२.	श्री. वल्लभराव तेजराव देशमुख, संचालक	३	३	०.००१

V) **कर्जबाजारीपणा**

कंपनीच्या देयकात कर्जबाजारीपणा व त्यावरील व्याजाचा समावेश होता रक्कम न दिल्यामूळे ते वाढले.

तपशील	ठेवी वगळून सुरक्षित कर्ज	असुरक्षित कर्ज	ठेवी	एकूण कर्जबाजारीपणा
आर्थिक वर्षाच्या सुरुवातीला कर्जबाजारीपणा १ मुददलाची रक्कम २ व्याज देय पण दिले नाही ३ व्याज जमा नाही	रू. निरंक व्याजाचा समावेश	निरंक व्याजाचा समावेश		निरंक
एकूण				
आर्थिक चालू वर्षात कर्जबाजारीपणात बदल व्यतिरीक्त कमी	निरंक	निरंक		निरंक
आर्थिक वर्षाच्या शेवटी कर्जबाजारीपणा १ मुददलाची रक्कम २ व्याज देय पण दिले नाही ३ व्याज जमा नाही	निरंक	निरंक		निरंक
एकूण (१ +२ +३)	निरंक	निरंक		निरंक

VI) <u>संचालक व व्यवस्थापनातील व्यक्तीच्या वेतनाबाबत</u>

अ) व्यवस्थापकीय संचालक पुर्णवेळ संचालक आणि व्यवस्थापकाच्या वेतनाबाबत.

अ.क्र.	वेतनाबाबत तपशील	व्यवस्थापकीय संचालक/ पूर्णवेळ संचालक	एकूण रक्कम
१	एकूण पगार अ) आयकर कायदा १९६१ च्या पगार कलम १७(१) तरतूदीनूसार ब) आयकर कायदा १९६१ कलम १७(२) नूसार महत्वाचे विशेषाधिकार क) आयकर कायदा१९६१ अतर्गत कलम१७(३) नुसार पगाराऐवजी नफा	डॉ. एस. डी. वानखडे श्री. ए. बी. उन्हाळे	रू. ८३७०००/- रू. १५६०००/-
२	सामान्य पर्याय	-	-
३	परीश्रमीक सामान्य	-	-
४	कमीशन दलाली जर नफ्याची टक्केवारी इतर निर्देशित	-	-
	एकूण(अ)	-	-
	कायदानूसार कमाल मर्यादा	-	-

ब) संचालकाच्या वेतनासंबधी

अ.क्र.	वेतनासंबधी तपशील	संचालकाचे नाव					एकूण रक्कम
१	स्वंतत्र संचालक • ब्रोर्ड समितीच्या बैठकीसाठी उपस्थित राहण्याचे शुल्क • कमीशन दलाली भत्ता . • इतर निर्देशित	शून्य	शून्य	शून्य	शून्य	शून्य	
	एकूण (१)						0

२	इतर बिगर कार्यकारी संचालक • बोर्ड समितीच्या बैठकीसाठी उपस्थित राहण्याचे शुल्क • कमीशन दलाली भत्ता . • इतर निर्देशित	श्री. संजय शा. धोत्रे श्री व्ही. टी. देशमुख	४००० ८०००
	एकूण (२)		१२०००
	एकूण ब=(१+२)		१२०००
	एकूण व्यवस्थापन वेतन		
	कायदानूसार एकूण कमाल मर्यादा		

क) व्यवस्थापकीय संचालक/व्यवस्थापक/पूर्णवेळ संचालक व्यतिरीक्त व्यवस्थापनातील व्यक्तीच्या वेतनासंबधी

अ.क्र.	वेतनासंबधी तपशील	संचालकाचे नाव	एकूण रक्कम
	लागू नाही	लागू नाही	लागू नाही

VII) **दंड/शिक्षा/संयोगिक गुन्हा**

प्रकार	कंपनी कायदयाचे कलम	थोडक्यात वर्णन	दंड/शिक्षा/संयोगिक गुन्हाबदल घेतलेल्या शुल्काचा तपशील	अधिकार आरडी/ एनसीएलटी न्यायालय	अपील देणे कोणत्याही तपशीलसाठी
अ) कंपनी					
दंड	शून्य		शून्य	शून्य	शून्य
शिक्षा	शून्य		शून्य	शून्य	शून्य
संयोगिक गुन्हा	शून्य		शून्य	शून्य	शून्य
ब) संचालक					
दंड	शून्य		शून्य	शून्य	शून्य
शिक्षा	शून्य		शून्य	शून्य	शून्य
संयोगिक गुन्हा	शून्य		शून्य	शून्य	शून्य

क) इतर अधिकारी					
दंड शिक्षा संयोगिक गुन्हा	शून्य शून्य शून्य		शून्य शून्य शून्य	शून्य शून्य शून्य	शून्य शून्य शून्य

परिशिष्ट ३

बोर्ड व त्यांच्या बैठकीबाबत पुर्ण माहिती

संचालक मंडळ -

सद्यस्थितीत संचालक मंडळावर ०९ संचालक आहेत.

अहवाल वर्षामध्ये संचालक मंडळावरील खालील संचालक निवृत्त झालेत. संचालक यांनी त्यांच्या कार्यकाळामध्ये महामंडळाच्या अभिवृध्दीसाठी जे योगदान दिले, त्याबद्दल महामंडळ त्यांचे आभार मानते.

अ. न.	नांव	नियुक्तीची तारीख	निवृत्तीची तारीख
१.	श्री. एस. डी. वानखेडे	२२/०७/२०१३	३१/०८/२०१४
२.	श्री. डी. एस. राजुरकर	३१/०८/२०१४	१७/०१/२०१५
३.	श्री. यु. जी. दांगट	२/१२/२०११	०६/०१/२०१५

संचालक मंडळाच्या सभा -

अहवाल वर्ष २०१४-२०१५ मध्ये संचालक मंडळाच्या पाच सभा होऊ शकल्या, त्या खालील प्रमाणे

अ. न.	संचालक मंडळ सभा क्रमांक	दिनांक	स्थळ
१.	१७४ वी	१६/०६/२०१४	पुणे
२.	१७५ वी	२४/०८/२०१४	पुणे
३.	१७६ वी	२५/०९/२०१४	मुंबई
४.	१७७ वी	२२/११/२०१४	पुणे
५.	१७८ वी	१४/०३/२०१५	पुणे

संचालक मंडळाच्या सभेसाठी उपस्थिती पत्रक -

अ. नं.	संचालकांचे नांव	संचालक मंडळाच्या सभा	उप समितीची सभा	वार्षिक सर्व साधारण सभा
		एकूण- ५	एकूण- २१	१
				(दि.२९/१२/२०१४)
		उपस्थिती	उपस्थिती	उपस्थित
१.	डॉ. सुधिरकुमार गोयल, भा.प्र.से.	५	लागु नाही	उपस्थित
२.	डॉ. एस. डी. वानखेडे भा.प्र.से.	२	१०	उपस्थित
३.	श्री. डी. एस. राजुरकर, भा.प्र.से.	२	६	लागु नाही
४.	श्री. अरुण बी. उन्हाळे भा.प्र.से.	१	५	लागु नाही
५.	श्री. यु. जी. दांगट, भा.प्र.से.	३	२	अनुपस्थित
६.	श्री. संजय शामराव धोत्रे, खासदार	१	५	उपस्थित
७.	श्री. वल्लभराव टी. देशमुख	३	१३	उपस्थित
८.	श्री. व्ही. के. गौर	०	लागु नाही	अनुपस्थित
९.	श्री. एम. एम. शर्मा	१	लागु नाही	अनुपस्थित
१०.	श्री. आर. के. माथुर	५	४	उपस्थित
११.	श्री. एस. बी. खताळ	२	३	उपस्थित
१२.	श्री. विकास व्ही. देशमुख	१	लागु नाही	लागु नाही

दि.३१ मार्च २०१५रोजी संपणाऱ्या आर्थिक वर्षाकरीताचे सचिवीय अंकेक्षण अहवाल

(कंपनी कायदा २०१३ मधील कलम २०४ (१) व नियम क्र.९ कर्मचारी नियुक्ती व वेतन २०१४ अनुषंगाने)

प्रती,
सन्मा.भागधारक,
महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्या
अकोला

आम्ही वैधानिक तरतुदीचे पालन करुन आणि कंपनीचे चांगले व्यवहार ठेवलेल्या महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळाचे सचिवीय विभागाचे अंकेक्षण केले आहे.कंपनी सचिवीय विभागाचे परीक्षण अशा पध्दतीने केले आहे की, मला मिळालेल्या माहीतीच्या आधारे कंपनी व्यवहार व पुर्तता बाबतचे मुल्यमापन करता आले व त्यामध्ये आमचे मत मांडता आले.

आमच्या केलेल्या परीक्षणानुसार कंपनीने अभिलेखे, मिनीटस बुक, फॉर्मस आणि कंपनीकडे व कंपनीद्वारे दाखल केलेले फार्मस व इतर रेकॉर्ड तयार करुन ठेवण्यात आलेले आहे. सचिवीय विभागाचे परीक्षणाचे वेळी महामंडळाचे अधिकारी, अधिकृत प्रतिनिधीद्वारे मिळालेल्या माहीतीच्या आधारे आम्ही कळवितो की, दि.३१ मार्च २०१५ रोजी संपणाऱ्या आर्थिक वर्षाकरीता कंपनीने वैधानीक तरतुदीची पुर्तता केलली आहे, तसेच कंपनीने बोर्ड प्रक्रिया व वैधानीक तरतुदीचे पालन योग्यरित्या केलेले आहे त्या बाबत सविस्तर अहवाल खालील प्रमाणे आहे.

मी महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळाचे दि.३१ मार्च २०१५ रोजी तयार केलेले अभिलेखे, कागदपत्रे, मिनीटसबुक, कंपनी कार्यालयाकडे दाखल केलेले फॉर्मसचे अंकेक्षण केली आहे.

कंपनीच्या रेकॉर्डची तपासणी करतेवेळी कंपनीला लागु असलेल्या खालील प्रमाणे दर्शविलेल्या इतर कायदयाच्या संबंधीत विभागाचे तरतुदीचे पालन केल्याबाबत तपासणी करण्यात आली :-

१) कंपनी कायदा २०१३ आणि त्याचे नियम

२) इतर लागु असलेले कायदे:-

- कारखाने कायदा-१९४८
- वेतन कायदा-१९३६
- किमान वेतन कायदा-१९४८
- कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधी व किरकोळ तरतुदी कायदा-१९५२
- नियोक्ते राज्य विमा कायदा-१९४८

* बोनस कायदा-१९६५
* पर्यावरण (संरक्षण) कायदा १९८६
* विद्युत कायदा-२००३
* भारतीय डाक कायदा-१९९९
* उत्पन्न कर कायदा १९६१ व अप्रत्यक्ष कर कायदा
* पराक्रम्य दस्तऐवज कायदा १८८१
* ग्रॅच्युईटी पेमेंट कायदा-१९७२
* सेवाकर कायदा
* मुल्यवर्धीतकर कायदा २००५
* पाणी (प्रतिबंध आणि प्रदुषण नियंत्रण) अधिनियम १९७४ आणि अंतर्गत नियम
* हवा (प्रतिबंध आणि प्रदुषण नियंत्रण) अधिनियम १९८१ आणि अंतर्गत नियम
* साप्ताहिक सुटी कायदा-१९४२
* घातक टाकावू पदार्थ व्यवस्थापन,हाताळणी आणि वाहतुक सिमा चळवळ नियम २००८
* पेपर प्रकाशने
* औद्योगीक रोजगार (स्थायी आदेश कायदा)-१९४६
* नोंदणी कायदा-१९०८
* बियाणे कायदा -१९९६
* ट्रेडमार्क कायदा-१९९९
* पेटंट कायदा-१९७०

अहवाल वर्षामध्ये कंपनीने खालील बाबी वगळता वरील प्रमाणे नमुद सर्व कायदे, नियम अधिनियम मार्गदर्शतत्वे, मानके इत्यादीचे पालन केलेले आहे.

१) कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम १३५ नुसार कंपनीने कंपनीच्या सामाजीक जबाबदारी बाबतची समिती स्थापीत केलेली आहे. तथापी संचालक मंडळाने सामाजीक जबाबदारीचे धोरण बाबत सन २०१५-२०१६ मध्ये मंजुरी प्रदान केलेली असुन कंपनी कायदा कलम १३५ नुसार खर्च करावयाची रक्कम खर्च केलेली नाही.

२) अहवाल वर्षामध्ये कंपनीने कंपनी कायदा २०१३ मधील कलम १०८ नुसार कंपनीने इलेक्ट्रॉनीक माध्यमातुन मतदान प्रदान केलेले नाही.

३) अहवाल वर्षात कंपनी कायदा २०१३ मधील कलम १७७ नुसार अंकेक्षण समीती स्थापन केलेली आहे. तथापी समीतीचे कार्य स्वंतत्र संचालकाची नियुक्ती झाल्यानंतर सुरु करण्यात

येईल. स्वंतत्र संचालक नियुक्ती करीता महाराष्ट्र सरकारकडे नामनिर्देशीत केलेले असुन महाराष्ट्र सरकारचे मत व सुचना करीता प्रस्ताव सादर केलेला आहे.

४) अहवाल वर्षात कंपनी कायदा २०१३ मधील कलम १७८ नुसार संचालक मंडळाने नामनिर्देशन आणि मेहनताना समीती स्थापनेला मजुरी दिलेली आहे. तथापी समीतीचे कार्य स्वंतत्र संचालकाची नियुक्ती झाल्यानंतर सुरु करण्यात येईल. स्वंतत्र संचालक नियुक्ती करीता महाराष्ट्र सरकारकडे नामनिर्देशीत केलेले असुन महाराष्ट्र सरकारचे मत व सुचना करीता प्रस्ताव सादर केलेला आहे.

आम्ही आणखी असे कळवितो की,

महाबीज ही सरकारी कंपनी असुन संस्थापन समयलेख व संस्थापन नियमावलीनुसार संचालक मंडळाची रचना केलेली आहे. स्वतंत्र संचालकाची नेमणुकीकरीता महाराष्ट्र सरकारकडे प्रस्ताव पाठविलेला असुन महाराष्ट्र सरकारकडुन मत व सुचना प्राप्त न झाल्यामुळे स्वतंत्र संचालकाच्या नेमणुका प्रलंबीत आहे.

अहवाल वर्षामध्ये संचालक मंडळ गठ्ठीत करणेची कार्यवाही करण्यात आली असुन कंपनी कायदयाच्या तरतुदीनुसार फॉर्म क्र.डी.आर.१२ वेळेत भरलेले आहेत तसेच काही फॉर्म जास्तीची फी भरुन दाखल केले आहेत.

पुरेशी सुचना देउन सर्व संचालक यांना सभेची सुचना सात दिवस अगोदर पोष्टाद्वारे,ईमेलद्वारे पाठविले होते. सभेपुर्वी अजेंडा बाबतची माहीती स्पष्टीकरण घेण्यात येते व अर्थपुर्ण सहभाग सभेमध्ये असतो.

आम्ही कळवितो की, कंपनीला लागु असलेले कायदे, नियम,अधिनियम व मार्गदर्शक तत्वाची पुर्तता करणेकरीता कंपनीकडे कंपनीचा आकार व कामे विचारात घेता कंपनीकडे प्रक्रियाप्रणाली पुरेशा प्रमाणात उपलब्ध आहे.

आम्ही असा ही उल्लेख करतो की, कंपनी कायदा,नियम,अधिनियम आणि मार्गदर्शक तत्वाची अंमलबजावणी करतांना कंपनीमध्ये कोणतीही विशेष घटना किंवा तक्रारी उदभवल्या नाहीत.

राम ठक्कर ॲन्ड असोसिएटस् करीता

तारीख :- २६-९-२०१५

स्थान :-अकोला

राम ठक्कर

कंपनी सचीव

सी.पी.क्र.४९०३

एफसीएस क्र.७४५२

लेखा परीक्षकांचा अहवाल

प्रति,
सन्माननिय भागधारक
महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित
अकोला.

वित्तीय विवरणाबाबत अहवाल :—

आम्ही महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित (कंपनी) यांचे ३१ मार्च २०१५ चे ताळेबंद व संलग्न आर्थिक पत्रक तसेच नफा तोटा पत्रक व तरते भांडवल पत्रक (कॅश फ्लो) तसेच महत्वपुर्ण लेखाधोरण आणि इतर विवरणात्मक माहितीचे अंकेक्षण केले आहे.

वित्तीय विवरणाची व्यवस्थापनाची जबाबदारी :—

कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम १३४(५) नूसार कंपनीचे संचालक मंडळ हे आर्थिक निवेदनासंबंधी जबाबदार आहे. कंपनी कायद्यातील कलम १३३ अंतर्गत व कंपनी (खाते) नियम २०१४ च्या नियम ७ आणि भारतीय सनदी लेखापालच्या संस्थेने विहीत केलेल्या पध्दती मांनकानूसार महामंडळाची वास्तविक स्थिती दर्शविणारे वित्तीय विवरण पत्रक, नफा तोटा पत्रक व कॅश फ्लो स्टेटमेंट (तरते भांडवल पत्रक) तयार करण्याची संपूर्ण जबाबदारी महामंडळाच्या संचालक मंडळाची आहे. व यामध्ये महामंडळाची मालमत्ता सुरक्षित ठेवण्याच्या दुष्टिकोनातून व आर्थिक गैरव्यवहार प्रतिबंध करणे व ते शोधून काढण्याकरिता कायद्यातील तरतूदीप्रमाणे आवश्यक असलेले लेख्यासंबंधित कागदपत्रे योग्य लेखाधोरण निवडणे व लागू करणे, उचित व समाधानकारक अंदाज घेणे आणि अंतर्गत नियंत्रणाच्या दुष्टिने रूपरेखा तयार करणे, कार्यन्वित करणे व त्यांची देखरेख करणे, तसेच लेखे योग्य व संपूर्णपणे आणि वित्तीय विवरणे जी की महामंडळाची आर्थिक स्थिती दर्शवणारी व चुकीच्या भाष्यापासून मुक्त आहेत, नुकसान किंवा चुकीमुळे असे अंतर्गत नियंत्रण योग्यरीतीने कार्यान्वित ठेवणे.

लेखा परीक्षकाची जबाबदारी. :—

आमची जबाबदारी अंकेक्षीत वित्तीय विवरणाबाबत मत प्रदर्शीत करण्यापूरती मर्यादित ठरते. सर्वसाधारणपणे भारतात अंकेक्षणाबाबत जी मानके स्वीकृत झालेली आहे त्यानूसार अंकेक्षण केले आहे.

आम्ही कायदा कलम १४३(१०) अंतर्गत मांनकानूसार लेखापरीक्षण केले. वित्तीय विवरणपत्रे चुकीच्या भाष्यापासून मुक्त आहेत हे अंकेक्षण मानकानुसार योजना करून तपासणी करण्याची जबाबदारी आमची आहे.

वित्तीय विवरण पत्रकामध्ये नमूद असलेल्या रकमांचा व खुलाश्यांबद्दल अंकेक्षण पध्दतीप्रमाणे पुरावा घेणे हे अंकेक्षण प्रक्रियेत समाविष्ट आहे.लेखापरिक्षण करत असतांना वित्तीय विवरणात होणा–या चूकीच्या नोंदी, फसवणूक,व त्रुटी मुळे असलेल्या धोक्याचे आकलन करण्याकरिता योग्य पद्धतीचा वापर करणे हे लेखापरिक्षकांच्या निर्णयावर अवलंबून असते. या धोक्याचे आकलन करतांना, अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण जे कि कंपनीच्या आर्थिक विवरण तयार करण्याच्या दुष्टिकोनातून निगडीत आहे आणि योग्य व चुकिच्या भाष्यापासून मुक्त आहे व लेखापरिक्षा प्रक्रिया करण्याकरीता अनुरूप आहे, असे गुहित धरावे लागते. परंतु कंपनीच्या अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाची प्रभावशिलता हा उद्देश्य हेतू नाही आहे. लेखापरिक्षामध्ये कंपनीने प्रयोग केलेल्या लेखांकंन पध्दती तसेच महत्वपूर्ण लेखा अनुमानांच्या तर्क व वित्तीय विवरणाच्या खरा व योग्य दुष्टिकोन यांची खात्री करून घेणे यामध्ये समाविष्ट आहे.

आम्हाला विश्वास आहे की, वित्तीय विवरणाला एक आधार प्रदान करण्यासाठी योग्य लेखा पुरावे आमच्या लेखापरीक्षकाच्या मते प्राप्त झाले आहे.

महत्वाच्या बाबी

आमच्या अहवालात पात्र (गैर) न ठरवता खालील मुद्दयावर लक्ष वेधण्यात येत आहे.

१. वित्तीय विवरणासंबंधी स्पष्टीकरणात्मक टिपणी (टिपणी क्रं. २४ (iv) व सीएसआर उपक्रम संबधित कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम १३५(५) नूसार कंपनीने मागील ३ वर्षाच्या सरासरी निव्वळ नफ्याच्या २ टक्के रक्कम खर्च करणे आवश्यक आहे. परंतू कंपनीने केवळ ४.४९ लाख रूपये सीएसआर उपक्रमावर खर्च केले.

२. वित्तीय विवरणासंबंधी स्पष्टीकरणात्मक टिपणी (टिपणी क्रं. २४ (xv)) उलट शूल्क पध्दती प्रमाणे सेवा कर लागू करण्यासंबंधी विशेषज्ञाच्या मते त्या संबंधीत काही अवघड मुद्दयावर भिन्न मत मिळत आहे. कंपनी लवकरच या संदर्भात विशेषज्ञ मत प्राप्त करून त्यानूसार पुढे उलट शूल्क व्यवहारता लागू करण्याविषयी सांगितले आहे. व त्यामुळे येणा–या परिणामावर योग्य कार्यवाही करण्यात येइल.

३. ए एस १५ नूसार कर्मचारी लाभ खात्याची प्रगटीकरण टिपणी दिली नाही.

४. ए एस २८ नूसार इम्पेअरमेंट ऑफ असेट यांचे अनुपालन केले नाही.

५. परिशिष्ट–२३ अंतर्गत टिपणी – २(७) अन्वये काही उत्पन्न व खर्चाच्या बाबीचे कॅश बेसिसवर नोंद आहे.

मत :–

आमच्या मते व आम्हास देण्यात आलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणाच्या आधारे महत्वाच्या बाबीसोबत वाचन करतांना, वित्तीय विवरण पत्रे कंपनी कायदा अंतर्गत आवश्यक ती माहिती देतात व त्याचप्रमाणे लेखांकनाच्या भारतातील मान्य मानकानुसार कंपनीची वास्तव स्थिती प्रगट करतात.

अ) ३१ मार्च २०१५ चे कंपनीचे ताळेबंद.

ब) नफा व तोटा बाबतीत वर्षातील नफा हा त्याच वर्षाच्या शेवटच्या तारखेपर्यतचा आहे.

क) तरते भांडवल (कॅश फ्लो) च्या बाबतीत ते समाप्त होणा—या वर्षाकरीता आहे.

इतर विधी व नियमितता बाबत अहवाल :—

१. कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम १४३ (११) अनुषंगीत कंपनी (ऑडीटर्स रिपोर्ट) २०१५ नुसार जी तपासणी झाली तथा जे स्पष्टीकरण प्राप्त झाले त्या आधारावर परिशिष्ट ३ व ४ प्रमाणे स्पष्टीकरण विशेष प्रपत्रात देण्यात येत आहे.

२. अधिनियम १४३(३) नूसार खालील प्रमाणे भाष्य करण्यात येत आहे.

अ) अंकेक्षणाकरीता आवश्यक असणारी सर्व माहिती व स्पष्टीकरण आम्ही मिळविली आहे.

ब) आमच्या मते, कायद्यानुसार व आमच्या परिक्षणाप्रमाणे आवश्यक असणारी लेखा पुस्तके कंपनीने ठेवली आहेत.

क) आमच्या परिक्षणानुसार लेखापुस्तके ताळेबंद, नफातोटा पत्रक व कॅश फ्लो परस्परांशी जुळतात.

ड) महत्वाच्या बाबी सोबत वाचतानां लेखा मांनकाने विहीत केलेल्या कंपनी लेखा नियम २०१४ कलम १३३ व नियम ७ अन्वये ताळेबंद, नफा तोटा पत्रक, व कॅश फ्लो विवरण तयार केले आहे

इ) संचालककांकडून लिखीत स्वरूपात प्रगटीकरण व जे संचालक मंडळात स्विकृत झाले आहे, त्या अन्वये महामंडळाचे कोणतेही संचालक दिनांक ३१ मार्च २०१५ रोजी कंपनी कायदा २०१३ कलम १६४ व उपकलम (२) नुसार संचालक म्हणून नेमणुकीस अपात्र ठरत नाहीत.

फ) कंपनी कायदा, कंपनी (लेखा परीक्षण व लेखा परीक्षक) २०१४ च्या नियम ११ नूसार आमच्या मते व आम्हास देण्यात आलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणाचे आधारे

१) कंपनीने आपल्या आर्थिक विवरणात आर्थिक परिस्थीतीवर प्रलंबीत दावे प्रगटीकरण केले आहे. (टिपणी २मधील १५)

२) कंपनीने कोणतेही डेरीव्हेटिव व दीर्घकालीन करार केले नाही. व त्याबदल कोणतेही नुकसान नाही अशी सूचना केलेली आहे.

३) गुंतवणुकदाराचा सुरक्षा निधी हस्तांतरण करण्यात कंपनीने विलंब केला नाही.

रतन राठी ॲन्ड कंपनी करीता
फर्म रजि. नं. :१०८६९८
रतन के. राठी भागीदार
एम क्रं ०३६४२९

स्थान : खामगाव

दिनांक : २६ सप्टेबर २०१५

लेखा परिक्षक अहवालाबाबतचे परिशिष्ट

(आमच्या याच तारखेच्या अहवालास अनुसरून)

कंपनीच्या ३१ मार्च, २०१५ रोजी संपलेल्या आर्थिक वर्षासाठी परिच्छेद ५ मध्ये उल्लेख केला आहे.

लेखा परीक्षणा दरम्यान आम्हाला मिळालेल्या माहिती व स्पष्टीकरणाचे आधारावर व उपलब्ध पुराव्याच्या विवक्षीत नमुना तपासणीच्या आधारावर खालील प्रमाणे भाष्य करण्यात येत आहे.

१. अ) महामंडळाने स्थावर मालमत्तेचे मात्रा, स्थळ व संपुर्ण माहिती दर्शविणारी योग्य पुस्तके ठेवली आहेत. परंतू तात्पुरते बांधकामा बद्दलची **विस्तृत** माहिती आढळून येत नाही.

ब) स्थावर मालमत्तेबाबतचे प्रत्यक्षात गणन व्यवस्थापनाव्दारे नियोजीत कार्यक्रमानूसार नियमीत व योग्य कालांतराने करण्यात आले आहे. सदर तपासणी मध्ये विशेष तफावत निदेर्शनास आल्याचे दिसत नाही. असल्यास ते लेखा पूस्तकामध्ये नोंद घेण्यात येते.

२. अ) शिल्लक साठयाचे प्रत्यक्षात गणन व्यवस्थापनाव्दारे नियमीत व कालांतराने करण्यात आले आहे.

ब) आमच्या मते व्यवस्थापनाने प्रत्यक्ष साठा तपासणीची जी पध्दती अनुसरलेली आहे, ती महामंडळाच्या व्यवहाराचे स्वरूप व आवाका लक्षात घेता योग्य व पुरेशी आहे.

क) महामंडळाने साठयाबाबतचे योग्य ती लेखा पुस्तके ठेवली आहेत. तपासणीमध्ये विशेष तफावत निदर्शनास आल्याचे दिसत नाही. असल्यास ते लेखा पूस्तकामध्ये नोंद घेण्यात येते.

३. कंपनी कायदा २०१३ कलम १८९ अंतर्गत महामंडळाने अशी कुठल्याही कंपनी व्यापारी (फर्मस) व व्यक्तींना तारणावर व विना तारणावर कुठल्याही स्वरूपात कर्ज देण्यात आलेले नाही.

४. आमच्या मते व आम्हाला मिळालेल्या माहिती आणि स्पष्टीकरणावरून महामंडळामध्ये अंतर्गत नियंत्रण पध्दती अवलंबली आहे. महामंडळाच्या कामाची व्याप्ती व स्वरूप आवाका लक्षात घेता स्थायी संपत्ती व साहित्य खरेदी व विक्री करीता अंतर्गत नियंत्रण अपूरे वाटते. अहवाल वर्षामध्ये अंतर्गत अकेंक्षण हे खंडीत झाल्याचे आढळून आले. आमच्या मते अंतर्गत अंकेक्षण मजबूत करूण कार्यान्वित करणे हे अंतर्गत नियंत्रणासाठी आवश्यक आहे.

५. कलम ७३–७६ च्या तरतूदीमधील तत्वानूसार महामंडळाने जनतेकडून कोणत्याही प्रकारच्या ठेवी स्वीकारल्या नाही.

६. कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम १४८(१) नूसार आवश्यक असलेले परिव्यय रेकॉर्ड ठेवण्याकरिता भारत सरकारने नमूद केले नाही.

७. अ) आमच्या मते आम्हास देण्यात आलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणाच्या आधारे अहवाल वर्षात देय असलेले वैधानिक व्यय जसेकी कर्मचारी भविष्य निधी गुंतवणूकदाराची सुरक्षा निधी, आयकर, कर्मचारी राज्य विमा, संपत्ती कर, सेवा कर, विक्री कर, आयात कर, अबकारी कर, आणि देय असलेले वैधानिक कर राशीचा भरणा नियमित स्वरूपात संबंधीत प्राधिकरणाकडे केलेला आहे.

ब) आमच्या मते व आम्हास देण्यात आलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणाच्या आधारे, भरणा केलेले विक्री कर, आयात कर, संपत्ती कर, सेवा कर, अबकारी कर, आणि देय असलेले वैधानिक कर हे वादा बाबतचे नाही.

थकबाकीचे स्वरूप	रक्कम (रू. लक्षात)	थकबाकी रक्कमेचा कालावधी
विक्री कर	२९६.६९	आर्थिक वर्ष १९८७-८९ ते २००१-०२
इतर रक्कम आणि कर	९५.०८	

क) आमच्या मते व आम्हास देण्यात आलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणाच्या आधारे गुंतवणूक सुरक्षा निधी मध्ये कोणतीही जमा करण्याची रक्कम प्रलंबीत नाही.

८. महामंडळाचा संचित तोटा नाही. व अहवाल वर्षामध्ये व त्यामागील वर्षामध्ये महामंडळास रोख नूकसान (तोटा) झालेला नाही.

९. आमच्या मते व आम्हास देण्यात आलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणाच्या आधारे महामंडळाने बँक आणि वित्तीय संस्थेकडील कर्जाचा भरणा करण्यात कोणतीही कसूर केलेली नाही.

१०. आमच्या मते व आम्हाला मिळालेल्या माहिती नुसार अहवाल वर्षात महामंडळाने बँकेकडून किंवा इतर वित्तीय संस्थाकडून कर्ज घेण्याकरीता इतर व्यंक्तीना हमी दिली नाही.

११. महामंडळाने अहवाल वर्षात कोणतेही दिर्घ मूदती कर्ज घेतलेले नाही.

१२. आमच्या मते व आम्हाला देण्यात आलेल्या माहिती आणि स्पष्टीकरणाच्या आधारे अहवाल वर्षात कुठलाही फसवणुकीचा व्यवहार महामंडळाने अथवा महामंडळासोबत झाल्याचे निदर्शनास आलेले नाही. परंतू अंकेक्षण करीत असताना नूकसान भरपाईच्या चेक वाटपामध्ये संभावित फसवणूक झाल्याचे आढळून आले त्याबद्दल चौकशी सुरू करण्यात आली असून ती सद्यस्थितीत सुरू आहे. संदर्भ लेख्याबाबत टिपणी क्र. २४ (III).

मे. रतन राठी ॲन्ड कंपनी सनदी लेखापालकरीता
रतन के. राठी
फर्म रजि. नं.
:१०८६९८

स्थान : खामगाव
दिनांक : २६ सप्टेबर २०१५

३१ मार्च २०१५ रोजीचा ताळेबंद

विवरण	टिपणी	३१ मार्च २०१५ रोजी (रूपये)	३१ मार्च २०१४ रोजी (रूपये)
१ समभाग व देयता			
१ भागधारकांचा निधी			
भाग भांडवल	१	४१८४४५००	४१८४४५००
संचिती व आधिक्य	२	२३६७२५५२८६	२०८९१६६५२७
२ **अचल देयता**			
इतर दिर्घ मुदती देयता	३	५००००००००	५००००००००
३ **चल देयता**			
अल्प मुदती कर्जे	४	१२४९३३४१७	०
व्यापारी देयता	५	४१०३२७९१७	४२१११३६४७
इतर चल देयता	६	१५८८३५५६३०	२०४९४९५७५१
अल्प मुदती तरतुद	७	१०७४८२३७	७७०००३५९
		४५९३४६४९८७	**४७२८६२०७८४**
२ मालमत्ता			
१ **अचल मालमत्ता**			
अ) स्थावर मालमत्ता			
मुर्त मालमत्ता	८	१०१४९५५११	१०५१५१२२४
ब) विस्थगीत कर देयता		५१४१९५३	५०२८१४२
क) दिर्घ मुदत कर्ज व अग्रीम	९	५९०२७८५३	१९६२७०२३
२ **चल मालमत्ता**			
अ) साठा	१०	१२८५३०००००	७२९१०००००
ब) व्यापारी येणे	११	२९७७२१७९७	३१०६१८७८०
क) रोख व रोख कर्जे व अग्रीम	१२	१८८२८८६७८९	२१७३१३१६९६
ड) अल्प मुदती कर्जे व अग्रीम	१३	९०२३०४७१७	१३४१४९३५१४
इ) इतर चल मालमत्ता	१४	५९५८६३६७	४४४७०४०५
		४५९३४६४९८७	**४७२८६२०७८४**
ताळेबंद व नफातोटा पत्रक टिपणी	१ ते २४		

सोबत जोडलेल्या आमच्या अहवालानुसार
मे.रतन राठी ॲन्ड कंपनी सनदी लेखापालकरीता

रतन राठी
भागीदार सभासद न.३६४२९
एफआरएन क्र.१०८६९८डब्ल्यु
दि.२६.९.२०१५

संचालक मंडळाच्या वतीने व करिता,

संजय ठकरार	अरूण उन्हाळे	दिनेशकुमार जैन
	भा.प्र.से.	भा.प्र.से.
महाव्यवस्थापक (वित्त)	व्यवस्थापकीय संचालक	अध्यक्ष

स्थळ : अकोला
दि.२६.९.२०१५

३१ मार्च २०१५ रोजी संपलेल्या वर्षाकरिता नफा—तोटा पत्रक

विवरण	टिपणी	२०१४—१५ रूपये	२०१३—१४ रूपये
१ **उत्पन्न**			
व्यवसायातून प्राप्त महसूली उत्पन्न	१५	४२७३९८३०२८	६०५४१०८०३८
इतर उत्पन्न	१६	१८००५१०१४	१६२१५८२१३
एकुण उत्पन्न		**४४५४०३४०४२**	**६२१६२६६२५१**
२ **खर्च**			
खरेदी	१७	३७३४३५५५२०	३९६१७७८६६२
प्रक्रिया सामुग्री उपभोग्य	१८	२०३६३९४७३	१३९४१२९८८
साठयातील बदल	१९	(६३२१०००००)	७७४३०००००
कर्मचा—यांचे वेतन व इतर खर्च	२०	२९१०२९६४२	३२८९६७५७८
वित्तिय खर्च	२१	६०१६३७९	१४७५१३८६
इतर खर्च	२२	३८६२३७१४२	३५५६७६२९३
संशयास्पद वसुलीची तरतुद		१००००००००	२०००००००
घसारा	८	११९३५०३६	९८८६३१९
एकुण खर्च		**४०११११३१९२**	**५६०४७७३२२६**
३ चालु वर्षाचा करपूर्व नफा (१—२)		४४२९२०८५०	६११४९३०२५
४ चालु कर खर्च		(१५५००००००)	(२०८००००००)
५ विस्थगीत कर		११३८११	(२२०७१०५)
६ मागील वर्षासंबधी कर निर्धारण		(१३०३१२८८)	(२०५९७०)
७ करानंतरचा नफा		२७५००३३७३	४०१०७९९५०
८ मुळ व प्रतिभाग लाभ		६८८	९६४
महत्वपूर्ण लेखाधोरण व लेख्याबाबत टिप्पणी	२३,२४		

सोबत जोडलेल्या आमच्या अहवालानुसार
मे.रतन राठी ॲन्ड कंपनी सनदी लेखापालकरीता

रतन राठी
भागीदार सभासद न.३६४२९
एफआरएन क.१०८६९८डब्ल्यु
दि.२६.९.२०१५

संचालक मंडळाच्या वतीने व करिता,

संजय ठकरार	अरूण उन्हाळे	दिनेशकुमार जैन
	भा.प्र.से.	भा.प्र.से.
महाव्यवस्थापक (वित्त)	व्यवस्थापकीय संचालक	अध्यक्ष

स्थळ : अकोला
दि.२६.९.२०१५

टिपणी — ३१ मार्च २०१५ रोजी संपलेल्या वर्षाचा ताळेबंदाचे अंतर्गत भाग आहे.

विवरण	३१ मार्च २०१५	३१ मार्च २०१४
१ **भागभांडवल**		
अधिकृत:		
१०,००,००० समभाग प्रत्येकी १००/— रू. प्रमाणे	१०,००,००,०००	१०,००,००,०००
	१०,००,००,०००	**१०,००,००,०००**
विक्रीस काढलेले:		
५,००,००० समभाग प्रत्येकी १००/— रू. प्रमाणे (मागील वर्षी ५,००,००० समभाग)	५,००,००,०००	५,००,००,०००
	५,००,००,०००	**५,००,००,०००**
विक्री केलेले व भरणा झालेले:		
४,१८,४४५ समभाग प्रत्येकी १००/— रू. प्रमाणे (मागील वर्षी ४,१८,४४५ समभाग)	४,१८,४४,५००	४,१८,४४,५००
	४,१८,४४,५००	**४,१८,४४,५००**

टिपणी—१ (अ) समभागाची जुळवणी नंतर समभागाची जमा रक्कम

विवरण	समभाग संख्या	२०१४—१५	२०१३—१४
१ एप्रिल रोजीचे समभाग	४१८४४५	४१८४४५००	४१८४४५००
चालु वर्षामध्ये भरणा झालेले	—	—	—
चालु वर्षामध्ये परत घेतलेले	—	—	—
३१ मार्च २०१५ रोजी समभागाची रक्कम	४१८४४५	४१८४४५००	४१८४४५००

टिपणी —१ (ब) ५ टक्केपेक्षा जास्त समभाग धारण केलेल्या भागधारकांची यादी

विवरण	टक्केवारी	समभागाची संख्या ३१ मार्च २०१५	समभागाची संख्या ३१ मार्च २०१४
महाराष्ट्र शासन	४९ टक्के	२०५०००	२०५०००
राष्ट्रीय बियाणे महामंडळ मर्या.	३५ टक्के	१४८३३०	१४८३३०

परिशिष्ट २ : संचिती व आधिक्य

विवरण	१—४—२०१४ रोजी	वाढ	वजावट	३१—३—२०१५ रोजी	३१—३—२०१४ रोजी
संचिती					
भांडवल संचिती	१४२९७०५		०	१४२९७०५	१४२९७०५
साधारण संचिती	५२१५२१७९	७२०००००	०	५९३५२१७९	५२१५२१७९
संशोधन संचिती	६९६६८६००	८९०००००	०	७८५६८६००	६९६६८६००
नफा—तोटा खाते	१८१५९८५७२९	२५२१४०५३४	०	२०६८१२६२६३	१८१५९८५७२९
बेरीज	१९३९२३६२१३	२६८२४०५३४	०	२२०७४७६७४७	१९३९२३६२१३
अनुदान					
राष्ट्रीय बियाणे प्रकल्प ३ / खेळते भांडवल (व्याजाची रक्कम रू.७२,९२,७६१ / —)	८०६०२७६१	०	०	८०६०२७६१	८०६०२७६१
राष्ट्रीय बियाणे प्रकल्प ३ अंतर्गत संशोधन आणि विकास अनुदान	३४२५९५३	०	०	३४२५९५३	३४२५९५३
उती संवर्धन / बी.टी. कापुस भांडवल अनुदान	३६९००००	०	०	३६९००००	३६९००००
बियाणे बँक खेळते भांडवल अनुदान	६४३३०००	०		६४३३०००	६४३३०००
बियाणे बँक खेळते भांडवल अनुदान : एनएसआर	०	९०८२०००	०	९०८२०००	
तंतूरहित कापूस केद्र अनुदान	१८२०४४९४	०	०	१८२०४४९४	१८२०४४९४
पॅकेजींग यंत्र अनुदान	१५४०००	०	०	१५४०००	१५४०००
प्रक्रिया बळकटीकरण आणि साठवण सुविधा	२५०००००	०	०	२५०००००	२५०००००
बियाणे बॅक गोडावून बांधणीकरिता अनुदान	८४१४८९	०	०	८४१४८९	८४१४८९
राष्ट्रीय कृषि विकास योजना (ब्री.टी कापूस) अनुदान		८०००००	५२६६०१७	२७३३९८३	
राष्ट्रीय कृषि विकास योजना (आरकेव्हीवाय)	३४०७८६१७	८११५२४३०	८३१२०१८८	३२११०८५९	३४०७८६१७
बेरीज	१४९९३०३१४	९८२३४४३०	८८३८६२०५	१५९७७८५३९	१४९९३०३१४
एकूण	२०८९१६६५२७	३६६४७४९६४	८८३८६२०५	२३६७२५५२८६	२०८९१६६५२७

विवरण	३१ मार्च २०१५ (रूपये)	३१ मार्च २०१४ (रूपये)
टिपणी–३ इतर दिर्घमुदती कर्ज		
इतर:		
महाराष्ट्र शासनाकडून फिरता निधी अंतर्गत कर्ज	५,००,००,०००	५,००,००,०००
	५,००,००,०००	५,००,००,०००
टिपणी–४ अल्पमुदती तारणावरील कर्ज		
मुदत ठेवीवर कर्ज	१२४९३३४१७	०
(ठेवीच्या तारणावर सुरक्षित मूल्य ७५ करोड रू.)		
	१२४९३३४१७	०
टिपणी–५ व्यापारी देयता		
विविध धनको		
बियाण्यासाठी	३१९९५३१६०	३११४७१२९७
पुरवठा व खर्चाकरिता	९०३७४७५७	१०९६४२३५०
	४१०३२७९१७	**४२१११३६४७**
टिपणी–६ इतर चल देयता		
इतर देयता:		
विक्रेत्याकडून मिळालेला अग्रीम	९९८७५२०५५	१५६२५७१७०५
हक्क न सांगीतलेले लांभाश	१९३६६२६	०
व्यापार सुरक्षा ठेवी	२१५५९९८७२	१९०९८०२१५
कर्मचारी खाते	५३२९१३३	५३६०९१५
सरकारी खाते	६६२८८९४४	२८३८०४४५
वैधानिक रक्कम	४२०४५०१	२३४७३३०
इतर	२९६२४४४९९	२५९८५५१४१
	१५८८३५५६३०	**२०४९४९५७५१**
टिपणी–७ अल्प मुदती तरतुद		
कर्मचा–यांचे वेतन व भत्ते करीता तरतुद		
समुह ग्रॅच्युइटी अंशदानाकरिता	०	२९४४८१६८
अर्जित रजेच्या रोखीकरणाकरिता	५७२७१४३	११५८२००४
इतर तरतुद		
आयकराकरीता	०	३११०६९१२
लाभांश व लाभांशावरील कर वाटप	५०२१०९४	४८६३२७५
	१०७४८२३७	**७७०००३५९**

टिपणी-८ स्थावर मालमत्ता

मालमत्ता	स्थुल संग्रह						घसारा				नक्त संग्रह	
	१.४.२०१४रोजी	वाढ		काढलेली रक्कम		एकूण	१.४.२०१४ रोजी	वर्षाकरीता	विक्री समायोजन	एकुण ३१.३.२०१५ रोजी	३१.३.२०१५ रोजी	३१.३.२०१४ रोजी
		स्वत:चा निधी	अनुदान	विक्री समायोजन	अनुदाना पैकी	३१.३.२०१५						
जमीन	५३३९३६३	३२८९४८	०	०		५६६८३११	०	०	०	०	५६६८३११	५३३९३६३
करारपट्यावरील जमीन	११९६१८५६	७३११०००	०	१३३३४७		१९१३९५०९	०	०	०	०	१९१३९५०९	११९६१८५६
इमारती	२१९३६३८६५	०	६७७३७३१९	०	६७७३७३१९	२१९३६३८६५	१५१०३२८९४	६४३५२६०	०	१५७४६८१५४	६१८९५७११	६८३३०९७१
यंत्र व सामुग्री	१०८५००००५	११६३७०	१२१७८७८७	४९६२३	१२१७८७८७	१०८५६६७५२	१०२६१८९०१	१०३४६५६	०	१०३६५३५५७	४९१३१९५	५८८११०४
विद्युत साधने	२१२५७४८०	६२६८४५	०	६९९६८०		२११८४६४५	१८१६१२९८	६५८४९९	०	१८८१९७९७	२३६४८४८	३०९६१८२
फर्निचर व इतर	१८१९००४६	६१६६९७	०	२२३१९१		१८५८३५५२	१६३०४८७६	३००२७३	०	१६६०५१४९	१९७८४०३	१८८५१७०
कार्यालयीन सामुग्री	७४१६४२१	६२५३९५	०	५७४७२३	०	७४६७०९३	५९१४९७३	४३५९५४	०	६३५०९२७	१११६१६६	१५०१४४८
वाहने	१०२५२५८६	०	०	३४५२४१८		६८००१६८	५७७१४९९	१४१५७७९	३३४००४०	३८४७२३८	२९५२९३०	४४८१०८७
संगणक	२२५९२९००	४४८२२५	०	१२१५	०	२३०३९९१०	१९९१८८५७	१६५४६१५	०	२१५७३४७२	१४६६४३८	२६७४०४३
अहवाल वर्ष एकूण	४२४८७४५२२	१००७३४८०	७९९१६१०६	५१३४१९७	७९९१६१०६	४२९८१३८०५	३१९७२३२९८	११९३५०३६	३३४००४०	३२८३१८२९४	१०१४९५५११	१०५१५१२२४
मागील वर्ष एकूण	४१३४८८९६४	१४१७८५७३	१३६३२५५८८	२७९३०१५	१३६३२५५८८	४२४८७४५२२	३१२५४६५७२	९८८६३१९	२७०९५९३	३१९७२३२९८	१०५१५१२२४	१००९४२३९२

विवरण	३१ मार्च २०१५	३१ मार्च २०१४
टिपणी–९ दिर्घ मुदती कर्ज व अग्रीम		
(स्वतंत्र उल्लेख केलेला नसल्यास वसूली योग्य समजलेले)		
हमीपत्र आणि इतर	४०२३४८६	३२८१६१४
शासन अधिकाराने ठेवी	९५५०१७५	१६३४५४०९
अग्रीम आयकर	४५४५४१९२	०
	५९०२७८५३	**१९६२७०२३**
टिपणी–१० साठा		
(व्यवस्थापनाने मुल्यांकीत केलेले, व खरेदी मुल्य किंवा बाजार भाव, जे कमी असेल ते)		
चांगले बियाणे	११५५५००००००	५९३६०००००
अनऊपयुक्त बियाणे	९८६०००००	२८४००००००
संवेष्टन सामुग्री	३१२००००००	१०७१००००००
	१२८५३०००००	**७२९१०००००**
१०.१ चांगले बियाणे		
पायाभुत बियाणे, मुलभुत बियाणे	४१०००००	६२०००००
प्रमाणित, सत्यप्रत व कच्चे बियाणे	११५१४००००००	५८७४०००००
	११५५५०००००	**५९३६०००००**
१०.२ अनऊपयुक्त बियाणे		
लोग्रेड व नापास बियाणे व नॉन सिड	९८६०००००	२८४०००००
१०.३ प्रक्रिया, संवेष्टन सामुग्री	३१२०००००	१०७१०००००
टिपणी–११ व्यापारी येणे		
ऋणको तारण रहित		
सहा महिन्यापेक्षा जास्त कालावधी झालेले येणे		
वसुली योग्य असलेले	२३०६८९२४	३७६०७४९
वसुली संशयास्पद असलेले	२५८१५८६६	२२३६०३१७
	४८८८४७९०	**२६१२१०६६**
अन्य		
वसुली योग्य असलेले	२७४६५२८७३	३०६८५८०३१
वसुली संशयास्पद असलेले	२३२०००	२३२०००
	२७४८८४८७३	३०७०९००३१
	३२३७६९६६३	३३३२११०९७
वजा: संशयास्पद अधमर्णाकरीता तरतुद	२६०४७८६६	२२५९२३१७
	२९७७२१७९७	**३१०६१८७८०**

विवरण	३१ मार्च २०१५ रोजी (रूपये)	३१ मार्च २०१४ रोजी (रूपये)
टिपणी–१२: रोख व रोख सममुल्य		
अधिकोष अधिक्ये: अनुसचित बँकेमध्ये		
रोख रक्कम स्वरूपात	११०७५७	१०९६२७
धनादेश स्वरूपात	१०४५३०४०७	०
चालु खात्यामध्ये	१७८५३२३८०	३७८१०८८२४
मुदत ठेव खात्यामध्ये	१५९९७१३२४५	१७९४९१३२४५
	१८८२८८६७८९	**२१७३१३१६९६**
टिपणी–१३: अल्प मुदती कर्ज व अग्रीम		
(स्वतंत्र उल्लेख केलेला नसल्यास वसूली योग्य समजलेले)		
बिजोत्पादकांना दिलेला अग्रीम		
वसुली योग्य असलेले	८९७४५६४६४	१३३७६९०८०५
वसुली संशयास्पद असलेले	५०५०३३६५	५०५०३३६५
कमर्चा–याना दिलेला अग्रीम		
वसुली योग्य असलेले	२३८३७८९	३७५६१२१
इतर अग्रीम		
वसुली योग्य असलेले	२४६४४६४	४६५८८
वसुली संशयास्पद असलेले	३०००००	३०००००
	९५३१०८०८२	१३९२२९६८७९
वजा : संशयास्पद अग्रीम तरतुद	५०८०३३६५	५०८०३३६५
	९०२३०४७१७	**१३४१४९३५१४**
टिपणी–१४: इतर चल संपत्ती		
मुदत ठेवीवरील अप्राप्त देय व्याज	५८५४८६९६	४३२७८९०१
आगावू केलेला खर्च	१०३७६७१	११९१५०४
	५९५८६३६७	**४४४७०४०५**
टिपणी–१५: व्यवसायातून उत्पन्न		
बियाणे विक्री	४२२२३७१५३५	५९४४७१०१५८
प्रकिया सामग्री ची विक्री	७२८७३०१	८८०१६३०
इतर व्यवहारातून उत्पन्न	४४३२४१९३	१००५९६२५०
	४२७३९८३०२८	**६०५४१०८०३८**
बियाणे विक्री		
पायाभुत बियाणे, मुलभुत बियाणे	४१०२१५४१४	३८२९१४०७५
प्रमाणित, सत्यप्रत बियाणे	३६९१८७७६९२	५४७११२७७८८
निम्नस्तर, व नापास बियाणे व नॉन सिड	११०४३८६१३	८००८२८४३
उती संवर्धन, फुलझाडे विक्री व लॅडस्केपींग	९८३९८१६	१०५८५४५२
	४२२२३७१५३५	**५९४४७१०१५८**

विवरण	२०१४-१५	२०१३-१४
प्रक्रिया सामग्रीची विक्री		
प्रक्रिया सामग्री	२८९८०५२	४८६५९२४
निरूपयोगी प्रक्रिया सामग्री	४३८९२४९	३९३५७०६
	७२८७३०१	**८८०१६३०**
इतर व्यवहारामधून उत्पन्न		
खर्चाची प्रतिपूर्ती	२७५०७२३२	८९८७४९५५
विक्री परत व प्रक्रिया शुल्क	१०५३७४३९	७१५६०३९
मागील वर्षाची अतिरीक्त तरतुद वर्ग करणे (नक्त)	६२७९५२१	३५६५२५६
टिपणी–१६: इतर उत्पन्न	**४४३२४१९२**	**१००५९६२५०**
व्याज		
(आयकर कपात रू.१६४१०३३२/–, मागील वर्षी रू.१४६११७७०/–)	१६७७७८२४१	१४८६८५३२५
इतर व्यवहारामधून उत्पन्न		
किरकोळ उत्पन्न (रू. १८९६२७/– विम्याचे समावेश केलेली मागील वर्षी रू. १२८८०३ /–)	११८२३२६९	१२५८९६५९
संपत्ती विक्रीवरील नफा	४४९५०४	८८३२२९
	१८००५१०१४	**१६२१५८२१३**
टिपणी–१७: बियाणे खरेदी		
पायाभुत बियाणे,	२६०८१३४३७	३६८०१४६९८
प्रमाणित, सत्यप्रत व कच्चे बियाणे	३४६५९३७३८७	३५८५००३२१७
उती संवर्धन, फुलझाडे विक्री व लॅडस्केपींग	७६०४६९६	८७६०७४७
	३७३४३५५५२०	**३९६१७७८६६२**
टिपणी–१८: प्रक्रिया सामुग्री उपभोग्य		
सुरवातीचा साठा	१०७१०००००	८७८०००००
अधिक : खरेदी	१२७७३९४७३	१५८७१२९८८
	२३४८३९४७३	**२४६५१२९८८**
वजा : अखेरचा साठा	३१२०००००	१०७१०००००
	२०३६३९४७३	**१३९४१२९८८**
टिपणी–१९: चांगले बियाणे व विक्रीकरीता उपलब्ध साठा यातील बदल		
प्रारंभण स्कंध		
चांगले बियाणे व विक्रीकरीता उपलब्ध साठा	६२२००००००	१३९६३०००००
संवरण स्कंध		
चांगले बियाणे व विक्रीकरीता उपलब्ध साठा	१२५४१०००००	६२२००००००
साठयातील वाढ	**(६३२१०००००)**	**७७४३००००**
१९.१ **प्रारंभण स्कंध**		
पायाभुत बियाणे, मुलभुत बियाणे	६२०००००	१०४०००००
प्रमाणित सत्यप्रत व कच्चे बियाणे	५८७४०००००	१३४९४०००००
लोग्रेड व नापास बियाणे व नॉन सिड	२८४०००००	३६५०००००
	६२२०००००	**१३९६३०००००**

विवरण	२०१४-१५	२०१३-१४
१९.२ **संवरण स्कंध**		
पायाभुत बियाणे, मुलभुत बियाणे	४१०००००	६२०००००
प्रमाणित सत्यप्रत व कच्चे बियाणे	११५१४०००००	५८७४०००००
लोग्रेड व नापास बियाणे व नॉन सिड	९८६०००००	२८४०००००
	१२५४१००००००	**६२२००००००**
साठयातील वाढ	**६३२१०००००**	**(७७४३०००००)**
टिपणी–२०: कर्मचा–यांचे वेतनासंबंधी खर्च		
वेतन, भत्ते व इतर सुविधा	२५०७०५९४९	२४९७८८७७९
रजेचे रोखीकरण	५६४४१६७	१२४९४३९४
भविष्य निर्वाह निधी इ. अंशदान	२८१३११७६	३०१२५६७४
कर्मचारी कल्याण खर्च	५२७९८४	३५९८९७
ग्रॅच्युइटी	६०२०३६६	३६१९८८३४
	२९१०२९६४२	**३२८९६७५७८**
टिपणी–२१: वित्तीय खर्च		
व्याज	५६४५८२८	१२४३७४१२
बँक चार्जेस	३७०५५१	२३१३९७४
	६०१६३७९	**१४७५१३८६**
टिपणी–२२: इतर खर्च		
अ) **प्रक्रिया व इतर खर्च**		
हाताळणी	२३७६३२८०	२०२०१३७२
मजुरी	२८५७५८८९	२५२५७५४२
सुरक्षा गार्ड खर्च	१५५६११४४	९६९२४९१
श्रमीकांच्या भविष्यनिधीसाठी अंशदान	३१५३०१९	२९०२०९३
श्रमीकांना दिलेला बोनस	१५१८१२९	१४२५५७४
अन्य संस्थाना दिलेला प्रक्रिया खर्च	३४२००९३१	३११७८६२९
प्रमाणीकरण खर्च	५६३९९८४५	५२५५२७६८
जकात व वाहतुक खर्च	१७४९४९३०	१५५१९०२५
विद्युत खर्च	११२०३३५७	९०९०१२७
इंधन खर्च	३०६३४९४	३३१९७३२
प्रक्रिया केंद्राचे गोदाम भाडे	६२७७७९७	६३३५४९०
किरकोळ खर्च	६६२१५३५	५६२०४०८
बियाण्यावरील विमा	३८३४९६५	३११९०७७
दुरूस्ती व देखभाल खर्च: यंत्रसामुग्री	४०९३७९९	२४७४२११
	२१५७६२११४	**१८८६८८५३९**

विवरण	२०१४–१५	२०१३–१४
ब) प्रशासकीय खर्च		
भरती व प्रशिक्षण	२८९५४३	९४५५०६
प्रवास खर्च कर्मचारी	१२७२६३७१	१२९१४६७९
प्रवास खर्च संचालक	८७६६९२	१०११६२४
मोटर वाहन	११८८१७०	१३६३५९९
छपाई व लेखन सामुग्री	२८६५३४४	३९१३६५३
जाहिरात (सामान्य)	३०९५२३५	२१५५९३७
भाडे पट्टी	१३६४९७	७४२८७
भाडे	१६२६२१३	२१३६६९७
दर व कर	२१७८५४९	१९०४०४९
विमा	१५७७३१	७९८५८७
टपाल व दुरध्वनी	३१६५५५१	२९२४९६१
अंकेक्षकांचे शोधन		
अंकेक्षण फी	१७१०००	१६८५४०
आयकर अंकेक्षण फी	२२८००	२२४७२
अंकेक्षण अनुषंगीक खर्च	१०००००	१२६९१०
दुरस्ती व देखभाल खर्च		
इमारत	४७५४७००	१३३७७९९
वाहन	६२३७८४	६१५०३१
इतर मालमत्ता	१२२५१५१	१४३१०३१
संचालक मिटिंग भत्ता	११५००	१८०००
मागील आर्थिक वर्षासंबंधी समायोजन	(३१४०३६९)	५३२३६८
सी.एस.आर खर्च	४४८६००	०
कार्यालयीन व इतर खर्च	१४९५८३२९	१२८६३५०६
	४७४८१३९१	४७२५९२३६
क) विक्री व वितरण खर्च		
वाहतुक, जकात व हाताळणी	८२६३४१४३	७२८३३३०२
गोदाम भाडे	७१३३२२८	१३०४५४५८
जाहिरात व प्रसिद्धी	११३३२८०३	१३२२६९५४
पिक नुकसान भरपाई	१८०६३१९१	१४१४५०४७
व्याज	९४०१९३	८७६८५२
	१२०१०३५५८	११४१२७६१३
ड) संशोधन व विकास खर्च		
गुणवत्ता नियंत्रण	१२२१५१७	२५२४९२८
संशोधन व विकास खर्च	१६६८५६२	३०७५९७७
	२८९००७९	५६००९०५
एकुण इतर खर्च (अ+ब+क+ड)	**३८६२३७१४२**	**३५५६७६२९३**

अनुसूची : २३ लक्षणीय लेखा धोरण

१- कंपनीची माहिती

महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित ही कंपनी अधिनियम १९५६ च्या तरतुदी अंतर्गत भारतात स्थापन झालेली एक कंपनी आहे. महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित कंपनीचे मुख्यालय अकोला येथे असुन महाराष्ट्रात २०१५ पर्यत ३१ शाखा आहेत. महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित ही कंपनी बियाण्याचे उत्पादन व वितरण व्यवसायात गुंतलेली आहे.

२. महत्वाचे लेखा धोरण

I. **वित्तीय विवरणे तयार करण्याचा आधार**

कंपनीने भारतातील लेखा मानक तत्वाची पृष्टी करुन अभिलेखाअंतर्गत परीव्यय संकेताअंतर्गत विवरणपत्रे तयार केलेली आहेत. तसेच कंपनीने लेखा मानक नियम–२००६ (सुधारीत) आणि कंपनी अधिनियम २०१५ अंतर्गत अधिसुचित लेखामानकानुसार सर्व साहीत्यासंबधीची पुर्तता करुन वित्तीय विवरणे तयार केलेली आहेत.

II. **अंदाज वापर**

वित्तीय विवरणे तयार करताना मालमत्ता व देयताची रक्कम तसेच मालमत्ता व देयता याचे जाहिर प्रगटीकरण करण्यासाठी अहवालाच्या तारखेला कळविलेली रक्कम आणि त्याचा अहवाल वर्षात होणारा परीणाम याचा अंदाज व अनुमानाचे व्यवस्थापन असणे आवश्यक आहे. जरीही मालमत्ता व देयता बाबतचे अंदाज व्यवस्थापनाने त्यांच्या चांगल्या अनुभवानुसार चालु घटना व क्रिया विचारात घेवुन केलेले असले तरी त्याचा प्रत्यक्षात परीणाम वेगळा होतो. व्यवस्थापनाचे दृष्टिकोणातुन वित्तीय विवरणे तयार करताना उपयोगात आणलेले अंदाजानुसार वित्तीय विवरण हे दुरद्शी व वाजवी आहेत. सद्यस्थिती व भविष्यात कोणतेही पुर्ननिरीक्षण लेखे अंदाज मान्यता प्राप्त असू शकतात.

III. **तरते भांडवल विवरण**

तरते भांडवल विवरण लेखा पत्रक ए.स. ३ विहीत अप्रत्यक्ष पद्धतीनुसार तयार केले आहे.

IV. **स्थावर मालमत्ता**

स्थावर मालमत्ता ही एकत्रीत घसारा कमीकरुन अभिलेखांअंतर्गत परीव्ययानुसार दर्शविण्यात आलेली आहे. स्थावर मालमत्ता ही तिच्या मुळ किंमतीस ज्यात वाहतुक व्यय, कर व इतर अनुषंगीक व्यय की जो ती संपत्ती प्राप्त करण्यासाठी आवश्यक ठरतो त्यासह असणा–या किंमतीस दर्शविण्यात आलेली आहे. विशिष्ट मालमतेकरीता जे अनुदान प्राप्त झाले ते त्या मालमतेच्या एकुण खर्चाच्या रक्कमेतुन वजावट केलेले आहे.

V. **घसारा :**

अ) अहवाल वर्षात स्थावर मालमत्तेवर घसारा हा कंपनी कायदा २०१३ अंतर्गत परिशिष्ट २ नुसार डब्ल्यू.डी.व्ही. पध्दतीने मालमत्तेच्या उपयुक्त जीवनावर आकारण्यात आलेला आहे. तथापी इमारतीचे केलेले वर्गीकरण हे नमूद केलेल्या वर्गीकरणाप्रमाणे करण्यात आलेले नाही.

ब) भाडे पट्टयावर धारण केलेल्या जमिनीची निष्कृती ही भाडेपट्टयाचा जो कालावधी आहे, त्या कालावधीच्या प्रमाणात केलेली आहे.

क) ज्या स्थावर संपतीच्या बाबतीत शासनाकडुन अनुदान मिळालेले आहे, अशा स्थावर संपतीवर घसारा हा नक्त किंमतीवर आकारलेला आहे.

ड) डबल शिफ्ट घसारा जो संयत्र व मशिनरीशी निगडीत आहे, तो ते प्रक्रिया केंद्र वर्षात सर्वसाधारण १८० दिवस डबल शिफ्टमध्ये चालले या आधारावर आकारलेला आहे.

VI. **शासकीय अनुदान :**

अ) जे अनुदान व्यवसायाची वाढ करण्याकरीता मिळाले ते भांडवल संचिती म्हणुन दर्शविण्यात आलेल आहे.

ब) विशिष्ट योजनेकरीता मिळालेले अनुदान हे त्या योजनेच्या एकुण खर्चामधुन वजा केलेले आहे.

क) महसुल स्वरूपात मिळालेले अनुदान नफातोटा खात्यास जमा करण्यात आलेले आहे.

VII. **महसुल मान्यता :**

कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम १२८(१) च्यानुसार कंपनीने खाते प्रत्यक्ष स्वरूपात झालेल्या तत्वानूसार व्दिनोंद पद्धतीचा अंवलब करून खाते तयार केले आहे. खालील बाबी वगळता सर्व जमा खर्च हा प्रत्यक्ष देय स्वरूपात झालेल्या तत्वानूसार लेखांकित करण्यात आले आहे.

अ) रोजंदार कामगाराबाबतची ग्रॅच्युईटी तथा रजा रोखीकरण.

ब) बिजोत्पादकाकडुन वसूल करावयाचे बिज तपासणीचे तसेच पुर्नप्रतवारी शुल्क.

क) विमा कंपनीकडुन मिळालेली विम्याच्या दाव्याची रक्कम.

ड) शासनाच्या संग्रहण साठयाच्या योजने अंतर्गत खर्चाच्या परतफेडी बाबत.

ई) लोग्रेड तथा फेल बियाण्याचा विक्री पोटी वसुल केलेला सेवा खर्च

फ) स्वमालकीचा व भाडयाच्या मालमतेवरील कर.

VIII. **अनुदान :**

अ) विविध योजने अंतर्गत राज्य शासनाकडे क्लेम केलेले प्रमाणित बियाणे विक्रीवरील अनुदानाचे लेखांकन हे प्रत्यक्षात चालुवर्षात प्राप्त झालेली रक्कम व पुढील वर्षात लेखे अंतिम होण्यापुर्वीच्या तारखेपर्यत प्राप्त होणारी रक्कम या मर्यादेपर्यत करण्यात आले आहे.

ब) ब्रीडर सीड खरेदी वरील अनुदानाचे लेखांकन हे प्रत्यक्ष प्राप्तीच्या आधारे केल्या गेले आहे.

क) उत्पादन विषयक अनुदानाची राज्य शासनाकडे करण्यात आलेली मागणी ही पायाभुत व प्रमाणीत बियाण्याच्या खरेदीवर केली जाते. हया अनुदानाचे लेखांकन प्रत्यक्ष प्राप्त राशीवर केल्या गेले आहे. ज्यावेळी हे अनुदान मिळाले त्यावेळी ते सबसीडी पेअेबल अकाऊंटला क्रेडीट केल्या जाते व प्रत्यक्षात शोधन करतेवेळी सबसीडी पेअेबल अकाऊंटला डेबीट करण्यात येते. ज्यावेळी असे अनुदान नजीकच्या भविष्यात मिळण्याची शक्यता कमी असते अशास्थितीत बोनस म्हणुन देण्यात येते व अशी राशी खरेदीचा समावेशक भाग समजल्या जाते व जर अशी सबसीडी तद्धनंतरच्या वर्षात शासनाकडुन मिळाली तर तद्धनंतरच्या वर्षाचे उत्पन्न म्हणून लेखांकन केले जाते.

IX. **निम्नस्तर (लोग्रेड) नापास (फेलसीड) बियाणे तथा रूईची विक्री :**

बिजोत्पादकांचे लोग्रेड तथा नापास बियाणे तथा रूई हयांची विक्री कंपनीच्या खात्यात विक्री म्हणुन लेखांकित करण्यात येते. व हया विक्री राशीतुन प्रत्यक्षात बिजोत्पादकांना झालेले शोधन वजाकरून लेखांकित करण्यात येते.

X. . **खरेदी :**

अ) प्रमाणित/सत्यप्रत बियाणे गुणवत्ता नियंत्रण प्रयोग शाळेत बिज परिक्षणामध्ये पास निकाल जाहीर झाल्यानंतरच त्याची खरेदी विषयक नोंद लेखा पुस्तकात घेतलेली आहे. जेथे कच्चे बियाणे खरेदीचे धोरण आहे. तेथे महामंडळाच्या गुणवत्ता नियंत्रण प्रयोग पात्र झालेल्या बियाण्याची नोंद खरेदी व स्कंद पुस्तकात घेतली जाते व मुल्यांकन केले जाते.

कच्चे बियाणे मग ते महामंडळाच्या गोदामात व प्रोसेसरच्या प्लॅटवरचे असो, जर ते लेबॉरेटरी टेस्टमध्ये नापास झाले तर त्याबाबत खरेदी विषयक नोंदी घेण्यात येत नाहीत वा त्यांचे मुल्यांकनही करण्यात येत नाही. मात्र सरकी कच्चे बियाण्याची खरेदी विषयक नोंद स्कंदाची स्वीकृती प्राप्त झाल्यानंतरच घेण्यात येते.

ब) खरेदी करण्यात आलेले भांडार तथा सुटेभाग हया बाबी उपभोग्य म्हणुन गृहीत धरण्यात आले असून अहवाल वर्षात नफातोटा पत्रकात नावे टाकण्यात आलेले आहेत.

XI. . **स्कंधाचे (साठ्याचे) मुल्यांकन :**

अ) विविध प्रकारचे बियाणे, प्रक्रिया सामुग्री व इतर उपलब्ध सामुग्रीचे मुल्यांकन प्रत्यक्षपणे साठयाची पडताळणी करून व्यवस्थापनाद्वारे प्रमाणित करण्यात आले आहे. पायाभुत बियाणे, प्रमाणित बियाणे यांच्या साठयाचे मुल्यांकन हंगामातील सरासरी भारांकिंत मुल्य वा नक्त वसुली योग्य मुल्य यापैकी जे मुल्य कमी असेल त्या आधारावर करण्यात आलेले आहे. सदर मुल्यात खरेदी मुल्य, प्रक्रिया खर्च यांचा समावेश आहे. महामंडळाच्या व्यवसायाचे स्वरूप हे हंगामी स्वरूपाचे असल्याने प्रति क्विंटल प्रकिया खर्चाचे मापन हे त्यापुर्वीच्या हंगामातील प्रतिक्विंटल सरासरी मुल्यांच्या आधारावर करण्यात आले आहे. प्रक्रिया सामुग्रीचे मुल्यांकन हे भारांकित सरासरी व्यय ज्यात प्रत्यक्ष खर्च व अन्य खर्च समाविष्ट नाही, या आधारावर करण्यात आलेले आहे.

ब) ज्या बियाण्याची वैधता संपुष्टात आली आहे. अशा बियाण्याचे एकतर पुर्नप्रमाणीकरण करण्यात येते अथवा नॉनसिड म्हणुन विकण्यात येते, ज्या बियाण्याचे पुर्नप्रमाणीकरण झालेले आहे, परंतु ज्याचे निकाल दिनांक ३१ मार्च नंतर प्राप्त झाले, अशा संभाव्य प्रमाणित बियाण्याचे मुल्यांकन उपरोक्त (अ) परिच्छेदामध्ये नमुद केलेल्या धोरणानुसार करण्यात आलेले आहे. संभाव्य नापास बियाणे, नॉनसिड, लोग्रेड इत्यादीचे मुल्यांकन नक्त वसुलीयोग्य किंमतीच्या आधारावर करण्यात आलेले आहे.

क) प्रक्रियेत असलेल्या नवीन साठयाचे त्याचप्रमाणे ज्या नविन साठयाचे निकाल अद्याप अप्राप्त आहेत अशा बियाण्यांच्या साठयाचे मुल्यांकन खालील प्रमाणे करण्यात आलेले आहे.

१) महामंडळाच्या स्वत:च्या साठयाबाबत :

चांगले बियाणे व निकाल अप्राप्त असलेले बियाण्याचे बाबतीत खरेदी खर्च अधिक वापरात आणलेला बारदाना व कापडी पिशव्या या वरील व्यय अशा एकुण किंमतीने मुल्यांकन केलेले आहे. तथापी ३१ मार्च नंतर जो साठा नापास झाला त्याची किंमत एकुण किंमतीतुन कमी करण्यात आलेली नाही.

२) बिजोत्पादकांच्या साठयाबाबत :

ज्या बियाण्याबाबत निकाल हा अप्राप्त आहे अशा बियाण्यांबाबत वापरात आणलेला बारदाना व कापडी पिशव्यांच्या किमतीने मुल्यांकन केले आहे.

ड) नुतनिकरण साठयाबाबत पुन:प्रक्रिया करण्याचा खर्च रिप्लेसमेंट कॉस्ट म्हणुन (बदली खर्च) त्याचे गणन करण्यात आलेले आहे.

XII. . **कर्मचाऱ्यांचे लाभ :**

अ) कर्मचाऱ्यांचे अल्पमुदती लाभ :

महामंडळाच्या कर्मचा–यांचे सेवा संबधीचे अल्प मुदती लाभाचे मान्यता प्राप्त खर्च वार्षिक नफा तोटा पत्रकातुन करण्यात येतात.

ब) कर्मचाऱ्यांना निवृतीनंतरचे लाभ :

I. **भविष्य निर्वाह निधी**

महामंडळ निश्चित मासिक दराने भविष्य निर्वाह निधीची कपात करण्यात येते व हि रक्कम निमितपणे कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधी संघटना, भारत सरकार यांचेकडे वेळेच्या आत जमा केली जाते व ती नफा तोटा पत्रकाला नावे टाकली जाते.

II. **ग्रॅच्युइटी**

महामंडळाने पात्र असलेल्या कर्मचा–याकरीता ग्रॅच्युइटी (निवृत्ती लाभ योजना) लागु केलेली आहे. या अंतर्गत निवृत्त होणारे कर्मचारी, सर्व्हिस मध्ये असताना झालेला मृत्यू, किंवा सर्व्हिस मधून निलंबित झालेल्या कर्मचा–याना एक वर्षाच्या सेवेला पंधरा दिवसाचे गणन करून लाभ दिल्या जातो. महामंडळाने एल आय सी ची गृप ग्रॅच्युइटी कम लाईफ इन्शुरंस स्कीम लागू केलेली आहे. त्यानुसार एल आय सी नी ग्रॅच्युइटी विषयक देय अशंदान व जमा केलेले अशंदान हयाचे गणन केलेले आहे, हि देय रक्कम नफा तोटा पत्रक खात्याला नावे टाकल्या जाते.

III. **अर्जितरजा रोखीकरण**

नियमित कर्मचा–यांच्या अर्जित रजा रोखीकरणाच्या देय रकमेचे गणन एल. आय. सी. च्या समूह रजा रोखीकरण विमा पॉलिसिव्दारे करण्यात आलेले आहे. त्यानुसार एल. आय. सी. अमरावती यांनी अर्जित रजेचे रोखीकरण हे कर्मचा–यांच्या वर्ष अखेर शिल्लक असलेल्या रजेवर केलेले आहे. व हि देय रक्कम नफा तोटा पत्रकाला नावे टाकण्यात येते.

XIII. **तरतुदी/मालमत्ता अपलेखीत करणे.**

व्यापारी येणे आणि अल्प मुदती मालमत्ता ज्यांच्या पूर्णप्राप्तीसाठी व्यवस्थापन सांशक आहे त्याबाबत १०० टक्के तरतूद करण्यात आलेली आहे. चालू आर्थिक वर्षात रू. ६५.४४ ही रक्कम प्राप्तीसाठी वसूली योग्य नव्हती अपलेखीत करण्यात आली आहे.

XIV **संशोधन व विकास खर्च**

एएस २६ च्या पुर्ततेकरीता अमुर्त संपत्ती बाबत महामंडळामार्फत बियाण्याचे नविन वाण विकसीत करण्यासाठी संशोधनाचे कामावर करण्यात आलेला खर्च हा संबधीत वर्षाच्या नफा तोटा खात्याच्या ज्या वर्षामध्ये तो खर्च झालेला आहे त्या वर्षात लेखांकित करण्यात आलेला आहे. आर्थिक वर्ष २०१४–१५ मध्ये संशोधन व विकासा संबंधीत भांडवली खर्च नफा तोटा खात्याला नावे टाकण्यात आलेला नाही.

XV **संभाव्य देयता :**

अ) महामंडळाविरूद्ध असलेले दावे जे देय म्हणून स्विकृत केलेले नाही.

i सन १९८७–८९ ते २००१–०२ या कालावधीत महाराष्ट्र/गुजरात राज्याकरीता असलेला रूपये २९६.९ लक्ष (नक्त) विक्री कर विषयक राशी (मागील वर्षी रूपये २९६.६९ लक्ष.)(नक्त) ज्याबाबत महामंडळाने संबंधीत न्यायसनाकडे अपिल दाखल केले आहे.

ii कंत्राटदार, बिजोत्पादक आणि ग्राहक यांनी महामंडळाविरूद्ध दाखल केलेल्या दाव्यांची एकीकृत रक्कम रूपये ४०१.६६ लक्ष (मागील वर्षी रूपये २७७.३२ लक्ष)

iii कामगार व कर्मचारी यांनी महामंडळाविरूद्ध दाखल केलेल्या दाव्याबाबत, देयता रक्कम अनिश्चित.

iv कृषि उत्पन्न बाजार समितीची नापास व नॉनसिड बियाणे विक्रीवरील फी रक्कम अनिश्चित.

v फिरता निधीवरील व्याजाबद्दल महाराष्ट्र शासनाकडून माहिती अप्राप्त असल्यामुळे सदर रकमेच्या अनिश्चितीमुळे तरतूद करण्यात आलेली नाही.

vi मध्यप्रदेशातील एका पुरवठा धारकाने लवादा कडे अर्ज दाखल केला आहे आणि त्याची कार्यवाही सुरू .आहे.

vii मालमत्ता कर व दर रू. ९५.०८ लक्ष (मागील वर्षी रूपये ३१.१९ लक्ष.)

२४. लेख्याबाबत टिपणी :

I करारातील भांडवली खर्चाची अनुमानित रक्कम रू. ९९१.७५ लक्ष (मागील वर्षी रूपये ९०.८२ लक्ष).

II महामंडळाकडे उपलब्ध माहितीनुसार लघु संलग्न कायद्याअंतर्गत कुठल्याही पुरवठादाराकडून एक लाखापेक्षा जास्त व ३० दिवसाकरीता व देय रक्कम व व्याजासंदर्भात कुठलेही दावे नाहीत.

III काही बिजोत्पादकांनी जिल्हा कार्यालय शिवणी अकोला येथून नुकसान भरपाईचे धनादेश न मिळाल्याबाबत तक्रार केली आहे. पडताळणी मध्ये असे आढळून आले की, हे धनादेश कुठल्याही संमती शिवाय महाबीज पंतसंस्थाच्या जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बॅकेतील खात्यामध्ये जमा करण्यात आले. पुढील पडताळणीनंतर महाबीज पंतसस्थेत १८.१८ लक्ष रूपये जमा झाल्याचे निर्देशनात आले. व्यवस्थापकाने पोलीस तक्रार दाखल केली असून प्रकरण चौकशी अंतर्गत आहे.

IV कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम १३५(१) नूसार कंपनीने सी.एस.आर समिती स्थापन केली नाही. कंपनी कायदा २०१३ अनुसूची सात मध्ये सी.एस.आर मध्ये समाविष्ट कार्यसूची ची व्याख्या केलेली आहे. कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम १३५ (५) नुसार, कंपनीने मागील तीन वर्षाच्या निव्वळ नफ्याच्या सरासरीचा किमान २ टक्के खर्च करणे आवश्यक आहे. कंपनीने अहवाल वर्षात रू.४.४९ सी.एस.आर उपक्रम अंतर्गत खर्च केले आहे.

V महामंडळास पुरवठा करणा–या कंपन्यांच्या स्थितीबाबत मायक्रो स्मॉल ॲन्ड मेडियम ॲक्ट, २००६ च्या अंतर्गत कुठलीच सुचना झालेली नाही आणि म्हणून याबाबत अदा केलेले/देय असलेली रकमेबाबत माहिती दर्शविण्यात आलेली नाही.

VI व्यवस्थापकीय संचालक यांचे वेतन व भत्ते (इतर अनुषंगिक लाभासह)

(रूपये लाखात)

विवरण	२०१४-१५	२०१३-१४
१) वेतन व भत्ते	७.९९	१०.०५
२) रजावेतन अंशदान	१.९४	००.६२
एकुण	९.९३	१०.६७

VII बिजोत्पादकांचे मुख्य लेखे व गौण लेखे यांची जुळवणी १९९७–९८ पासून करण्यात आली आहे. बिजोत्पादकांच्या लेख्यात या कालावधीपुर्वीची फरकाची रक्कम रू. ६.३३ लक्ष (नक्त) आहे.

VIII विविध अधमर्ण (ऋणको) विविध (धनको) कर्ज व अग्रीम ठेवी या विविध खात्यातील अधिकये त्याची संबधीताकडून निश्चिती व्हायची आहे.

IX अधिकोष समाधान विवरणांतर्गत रू. ०.०० (मागील वर्षी रूपये ३.३१ लक्ष) नावे तर रू. १७.१६ लक्ष (मागील वर्षी रूपये १५.७१ लक्ष) जमा रक्कम असमायोजीत राशी म्हणून दिसत आहे. त्याबाबतीत बॅकेशी विचारणा सुरू आहे.१०)

X कर्ज व अग्रीम या अंतर्गत खालील येणे राशीचा समावेश आहे.

अ.क्र	विवरण	येणे बाकी		महत्तम येणे बाकी	
		चालु वर्षी रू.	मागील वर्षी रू.	चालु वर्षी रू.	मागील वर्षी रू.
१)	संचालक	--	--	०.३५	०.५९
२)	व्यवस्थापकीय संचालक	०.०५	--	०.६३	०.५८

XI अहवाल वर्षातील स्वरूप लक्षात यावे या हेतूने मागील वर्षाशी असलेल्या रकमांचे वर्गीकरण/पुनर्मांडणी करून, नजीकच्या रूपया पर्यत करण्यात आलेले आहे.

XII विदेशी मुद्रेतील व्यय :

(रूपये लाखात)

अ.क्र	विवरण	२०१४-१५	२०१३-१४
१)	विदेशी मुद्रेप्रमाणे खर्चः (मशिनरी खरेदी खर्च, इंटरनेटचा खर्च सभासद फी)	१६.०२	२३१.१३

XIII कंपनीच्या ताळेबंद तारखेला १९.३७ लक्ष रूपये हक्क न सांगितलेला लांभाश होता. जो कंपनीच्या पूस्तका मध्ये दर्शविलेला आहे. मागील वर्षी हक्क न सांगितलेला लांभाश रू. १६.७७ लक्ष इतका होता. जो की मागील वर्षाच्या पूस्तकी खात्यात समाविष्ट नाही. म्हणून गेल्या वर्षीचा तुलनात्मक आकडेवारी ताळेबंद मध्ये दर्शविले गेली नाही.

XIV कंपनीने महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ व शासनाकडून एकूण १४ ठिकाणी जमिनी भाडेपट्टीवर ९९ वर्षाकरिता घेतली आहे. या खात्या अनूरूप भाडेपट्टीसाठी १.३३ लक्ष रूपये नफा व तोटा खात्यात वर्ग करण्यात आले.

XV अहवाल वर्षात महामंडळाव्दारे कर्मचारी भविष्य निधी, गुंतवणूकदाराची सुरक्षा निधी, आयकर, कर्मचारी राज्य विमा, संपत्ती कर विक्री कर, तसेच सेवाकर राशीचा भरणा नियमीत स्वरूपात संबधीत प्राधिकरणाकडे केलेला आहे. महामंडळाने मालाच्या वाहतुकीवरील श्रमीकांच्या सेवेवर सुरक्षा रक्षकाच्या सेवेवर कायदे विषय सेवा, संचालक बैठक भत्ता सेवावर कर जमा करण्यात आला आहे. तसेच त्यासंबधीत बियाणे उद्योगाला लागू असलेल्या सुट प्राप्ती बाबत तज्ञाकडून माहिती घेण्याकरीता महामंडळ प्रयत्नात आहे.

२५. भारतीय सनदी लेखापाल संस्थेने जारी केलेले मान्यता प्राप्त लेखाविषयक मानक.

I **कर्मचाऱ्यांचे लाभ**

कर्मचा—यांचे लाभाबाबत सविस्तर खालीलप्रमाणे

भविष्य निर्वाह निधी

भविष्य निर्वाह निधी स्वरूपात निवृत्ती लाभ योगदान योजना निश्चित केली आहे. योगदान शूल्क हे वर्षाच्या नफा व तोटा खात्यात योगदानाद्वारे आकारले जाते.

ग्रॅच्युइटी

महामंडळाने पात्र असलेल्या कर्मचा—याकरीता ग्रॅच्युइटी (निवृत्ती लाभ योजना) लागु केलेली आहे. या अंतर्गत निवृत्त होणारे कर्मचारी, सेवेमध्ये असताना झालेला मृत्यू, किंवा सेवेमधून निंलबित झालेल्या कर्मचा—याना एक वर्षाच्या सेवेला पंधरा दिवसाचे गणन करून लाभ दिल्या जातो. महामंडळाने एल आय सी ची गृप ग्रॅच्युइटी कम लाईफ इन्शुरंस स्कीम लागू केलेली आहे. त्यानुसार एल आय सी नी ग्रॅच्युइटी विषयक देय अशंदान व जमा केलेले अशंदान हयाचे गणन केलेले आहे, हि देय रक्कम नफा तोटा पत्रक खात्याला नावे टाकल्या जाते.

अ.क्र	विवरण	रक्कम
१	सरासरी मासिक पगार - ५१० कर्मचारी	३६५९४
२	अचुक देयता ३१-३-१५ रोजी	२३३९९६१०३
३	शिल्लक निधी ३१-३-१५ रोजी	२५३६४२७५१
४	तुट निधी (२-३)	निरंक

अर्जितरजा रोखीकरण

नियमित कर्मचा—यांच्या अर्जित रजा रोखीकरणाच्या देय रकमेचे गणन एल. आय. सी. च्या समूह रजा रोखीकरण विमा पॉलिसिव्दारे करण्यात आलेले आहे. त्यानुसार एल. आय. सी. अमरावती यांनी अर्जित रजेचे रोखीकरण हे कर्मचा—यांच्या वर्ष अखेर शिल्लक असलेल्या रजेवर केलेले आहे. व हि देय रक्कम नफा तोटा पत्रकाला नावे टाकण्यात येते.

अ.क्र	विवरण	रक्कम
१	सरासरी मासिक पगार - ५१० कर्मचारी	३६५९४
२	अचुक देयता ३१-३-१५ रोजी	१८३९०९०३७
३	शिल्लक निधी ३१-३-१५ रोजी	१७८१८१८९४
४	तुट निधी (२-३)	५७२७१४३

रूपये ५७२७१४३ अनूसुची ७ ही विमा कंपनीने अल्पकालावधीत तरतुद देय म्हणून प्रदान केली गेली आहे.

प्रगटीकरण :
ए.एस १५ नूसार कर्मचारी लाभ व्याख्यानूसार दाखवणे गरजेचे असते. मात्र काही विशिष्ट माहिती विमा कंपनी पासून प्रलंबीत आहे त्यामुळे तसे दाखवण्यात आले नाही.

II उत्पन्न दर समभाग

(रूपये)

तपशील	२०१४-२०१५	२०१३-२०१४
मूलभुत उत्पन्न प्रति समभाग खालील प्रमाणे गणन केले आहे		
सामान्य समभागधारकांना स्वास्थाचा निव्वळ नफा	२८७९२०८५०	४०३४९३०२५
आखडेवारी ने आले असलेले सामान्य समभाग	४१८४४५	४१८४४५
मूलभुत उत्पन्न प्रति समभाग (दर्शनी मूल्य : १० प्रति समभाग)		
(अ) / (ब)	६८८	९६४

III विस्थगित कर देयता/संपत्ती

भारतीय सनदी लेखापाल संस्थेने, स्थगित कर संपत्ती व देयते बाबत एएस—२२ नुसार विभागणी केली ती खालील प्रमाणे

(रूपये लक्षात)

विस्थगित कर देयता	संपत्ती	देयता	शिल्लक
वर्षपुर्व शिल्लक	५०.२७	---	५०.२७
खात्यानूसार काढलेला घसारा व आयकर अधिनियमानुसार काढलेला घसारा यातील फरक	---	२२.९३	(२२.९३)
इतर संपत्ती	४६.३१	२२.२४	२४.०७
एकुण	९६.५८	४५.१७	५१.४१
अखेरचे अधिक्य			५१.४१

IV सेगमेंट अहवाल :

महामंडळाचा प्रमुख व्यवसाय फक्त बियाण्यापुरता व भौगोलिक प्रदेशापुरता मर्यादित असल्यामुळे भारतीय सनदी लेखापाल संस्थेच्या ए.एस १७ नुसार वेगळे दर्शविण्याची आवश्यकता नाही.

V संबंधित व्यक्ती प्रगटन

अ) संबंध

वैयक्तिक आणि नातेवाईक

१. डॉ. एस. डी. वानखेडे — व्यवस्थापकिय संचालक
२. श्री. अरूण बी. उन्हाळे — व्यवस्थापकिय संचालक
३. श्री. संजय एस. धोत्रे — संचालक
४. श्री. व्ही टी. देशमुख — संचालक
श्री. बी. व्ही. देशमुख — संचालकाचा मुलगा
श्री. डी. व्ही. देशमुख — संचालकाचा मुलगा

ब) चालू वर्षात संबंधीताशी केलेले सर्व साधारण व्यवहार

अ.क्र.	नाव	रूपये (लक्षात)	विवरण
१	डॉ. एस. डी. वानखेडे	८.३७	परिश्रमीक
२	श्री अरूण बी उन्हाळे	१.५६	परिश्रमीक
३	श्री संजय एस. धोत्रे	०.०४	बैठक भत्ता
४	श्री व्ही.टी. देशमुख	०.०८ १.५४	बैठक भत्ता बियाणे खरेदी
	श्री बी. व्ही. देशमुख	२.१८	बियाणे खरेदी
	श्री डी. व्ही. देशमुख	२.८८	बियाणे खरेदी

VI **खरेदी विक्री व साठा याबाबत विवरण :**

(रूपये लाखात)

	विवरण	२०१४-२०१५		२०१३-२०१४	
		मात्रा (क्विंटल)	मुल्य (रूपये)	मात्रा (क्विंटल)	मुल्य (रूपये)
अ	पायाभुत बियाणे:				
	प्रारंभण स्कंध	१४०२	६२.००	३२९७	१०४.००
	खरेदी	६५८४३	२६०८.१३	६७७६७	३६८०.१५
	विक्री	६३३४१	४१०२.१५	६९२२१	३८२९.१४
	संवरण स्कंध	६८३	४१०	१४०२	६२.००
ब	प्रमाणीत ,कच्चे व सत्यप्रत बियाणे				
	प्रारंभण स्कंध	१३७०१०	५८७४.००	३६१५२१	१३४९४.००
	खरेदी	८६९४६६	३४६५९.३७	९२५४०४	३५८८५०.०३
	विक्री	६७९२६४	३६९१८.१९	११२५२०२	५४७११.२५
	संवरण स्कंध	२७५२३०	११५.१४	१३७०१०	५८७४.००

टिप्पणी :

यामध्ये ५५२०३ क्विंटल बियाणे (मागील वर्षी २५१७४) जे लोग्रेड तथा नापास बियाणे प्रक्रिया करणांतर्गत तूट व अन्य –हास दर्शविते जी उपरोक्त साठयात समाविष्ट नाही.

परिशिष्ट १ ते २५ स्वाक्षरांकित.

सोबत जोडलेल्या आमच्या अहवालानुसार
मे.रतन राठी ॲन्ड कंपनी सनदी लेखापालकरीता

संचालक मंडळाच्या वतीने व करिता,

रतन राठी
भागीदार सभासद न.३६४२९
एफआरएन क्र.१०८६९८डब्ल्यु
दि.२६.९.२०१५

संजय ठकरार
महाव्यवस्थापक (वित्त)

अरूण उन्हाळे
भा.प्र.से.
व्यवस्थापकीय संचालक

दिनेशकुमार जैन
भा.प्र.से.
अध्यक्ष
स्थळ– अकोला
दि.२६.९.२०१५

तरते भांडवल (कॅश फ्लो तक्ता) दि. ३१ मार्च, २०१५ वर्षाकरिता

विवरण	२०१४–१५ (रूपये)	२०१३–१४ (रूपये)
अ) कॅश फ्लो प्रत्यक्ष व्यवहारातुन		
१) नफा करपुर्व	४४२९२०८५०	६११२८७०५५
समायोजनाकरिता :		
घसारा	११९३५०३६	९८८६३१९
स्थावर मालमत्ता विक्रीवरील नफा	(४४९५०४)	(८८३२२९)
दिलेले व्याज	५६४५८२८	१२४३७४१२
निर्लेखित भाडेपट्टी	१३३३४७	६६९७५
२) खेळते भांडवल समायोजन पुर्वीच नफा	**४६०१८५५५७**	**६३२७९४५३२**
समायोजनाकरिता :		
दिर्घ मुदती व अल्पमुदती अग्रीम	४४५२४२१५९	३६९५६०५८
ऋणको	१२८९६९८३	(१३४३७३०८८)
इतर चल संपत्ती	(१५११५९६२)	२९८२८१०
साठा	(५५६२०००००)	७५५०००००
व्यापारी देय, चल देयता आणि तरतुदी	(५०७२२८८८०)	१२८८५९३४०
३) व्यवहारातुन रोख निर्मिती	**(१६०२२०१४३)**	**१४२२२१९६५२**
प्रत्यक्ष कर (नक्त)	(२४४५९२३९२)	(१६९१२७०२२)
दिलेला लाभांश	(५०५६५९४)	(४८६३२७५)
अनुदानातुन केलेला महसुली खर्च	(८४७००९९)	(२१४८३५११)
प्रत्यक्ष व्यवहारातुन प्राप्त झालेली रोख रक्कम	(४१८३३९२२८)	१२२६७४५८४४
ब) कॅश फ्लो गुंतवणुक व्यवहारातुन		
स्थावर मालमत्ता/चालु कामाची प्रगती (नक्त)	(८९९८९५७९)	(१५०५०४१५२)
स्थावर मालमत्ता विक्री	५६१८८२	८९९६६७
गुंतवणूक व्यवहारातुन वापरलेली रोख रक्कम	**(८९४२७६९७)**	**(१४९६०४४८५)**
क) कॅश फ्लो आर्थिक उत्पनापासुन		
कर्जा पासुन प्राप्त रक्कम	१२४९३३४१६	(३५८२६७६०७)
देणे व्याज	(५६४५८२८)	(१२४३७४१२)
भांडवली अनुदान	९८२३४४३०	७११९२५००
नक्त रोख वित्त व्यवहारातुन	**२१७५२२०१८**	**(२९९५१२५१९)**
रोकड वाढ/घट आणि रोखीचे सममुल्य (अ+ब+क)	(२९०२४४९०७)	७७७६२८८४०
वर्षाच्या सुरवातीस रोख आणि रोखीचे सममुल्य	२१७३१३१६९६	१३९५५०२८५६
वर्षाच्या अखेरीस रोख आणि रोखीचे सममुल्य	१८८२८८६७८९	२१७३१३१६९६
नक्त वाढ	**(२९०२४४९०७)**	**७७७६२८८४०**

सोबत जोडलेल्या आमच्या अहवालानुसार
मे.रतन राठी अॅन्ड कंपनी सनदी लेखापालकरीता

रतन राठी
भागीदार सभासद न.३६४२९
एफआरएन क्र.१०८६९८डब्ल्यु
दि.२६.९.२०१५

संचालक मंडळाच्या वतीने व करिता,

संजय ठकरार
महाव्यवस्थापक (वित्त)

अरूण उन्हाळे
भा.प्र.से.
व्यवस्थापकीय संचालक

दिनेशकुमार जैन
भा.प्र.से.
अध्यक्ष

स्थळ : अकोला
दि.२६.९.२०१५

३१ मार्च २०१५ रोजी संपत असलेल्या महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्या., अकोला ह्यांच्या लेख्याबाबत कंपनी कायदा २०१३ अनुच्छेद १४३ (६) (ब) च्या अनुसार भारताचे नियंत्रक व महालेखाकार यांची लेखाबाबत टिपणी

कंपनी कायदा २०१३ मधील लेखांकनाच्या मान्य मानकानुसार ३१ मार्च २०१५ रोजी संपणाऱ्या आर्थिक वर्षाचे लेखे बनविण्याची जबाबदारी महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळाच्या व्यवस्थापनाची आहे. कंपनी कायदा २०१३ च्या अनुच्छेद १३९ (५) नुसार भारताचे नियंत्रक व महालेखाकार यांनी वैधानिक लेखा परिक्षकाची नियुक्ती केली असून कंपनी कायदा कलम १४३(१०) अंतर्गत ह्या आर्थिक लेख्याबाबत इन्स्टिट्युट ऑफ चार्टड अकाऊंटस् ऑफ इंडिया या व्यावसायीक संस्थेद्वारा नमुद केल्यानुसार ह्या आर्थिक लेख्याबाबत स्वतंत्र रित्या मत प्रदर्शीत करण्यास पुर्णत: जबाबदार आहे. हे त्यांनी केल्याचे त्यांच्या २६ सप्टेंबर २०१५ रोजीच्या लेखा अहवालामध्ये दर्शविले आहे.

आम्ही भारताचे नियंत्रक व महालेखाकार यांच्या वतीने महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्या., अकोला यांचे ३१ मार्च २०१५ रोजी संपणाऱ्या आर्थिक वर्षाचे कंपनी कायदा २०१३ च्या अनुच्छेद १४३ (६) (अ) नुसार पुरवणी अंकेक्षण वैधानिक लेखा परिक्षकांच्या कोणत्याही तपासणी नोंदी शिवाय तसेच काही बाबतीत प्राथमिक चौकशी करून वैधानिक लेखा परिक्षकांच्या अहवालावर तसेच पुरवणी अंकेक्षणामध्ये कोणतेही आक्षेपार्ह बाबी निदर्शनास आल्या नाहीत.

भारताचे नियंत्रक व महालेखाकार करिता
स्वाक्षरांकित

ठिकाण : मुंबई
दिनांक : ०१ डिसेंबर २०१५

प्रधान महालेखाकार
(व्यवसायीक अंकेक्षक)

नामांकन अर्ज

(Nomination Form)

(एकल किंवा संयुक्त अर्ज करणाऱ्यांनी वैयक्तीक भरावे)

प्रति, महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित ''महाबीज भवन'', कृषि नगर, . अकोला	प्रेषक - भागधारकाचे नांव व पत्ता ---------------- ------------------------ ----------------- नोंदणी क्रमांक - एकूण समभाग -

मी/आम्ही वरील नमूद केल्याप्रमाणे महामंडळाचे भागधारक आहे/आहोत. या अर्जाद्वारे खालील व्यक्तींचे नांव नामांकन करतो की, माझ्या/आमच्या मृत्यु नंतर वर नमूद केलेले समभाग तसेच देय असणारा लाभांश, हया व्यक्तीला हस्तांतरीत करण्यात यावा.

*नामांकीताचे ना व		वय	
(नामांकीत अज्ञान असल्यास)		जन्म तारीख	
पालकांचे नांव व पत्ता '			
नामांकीताचे नांव			
पत्ता		पिन कोड	
टेलीफोन नंबर -		फॅक्स् नंबर -	
नामांकीताची स्वाक्षरी/ पालक (नामांकीत अज्ञान असल्यास)			

*(नामांकीत अज्ञान असल्यास भरावयाचा)

कृपया वर नमूद केलेल्याचे सविस्तर नोंद घ्यावी. धन्यवाद!

आपला विश्वासु, दिनांक- / /

समभागधारकाचे नांव व पत्ता (समभागावर असल्याप्रमाणे)		स्वाक्षरी (नमुना स्वाक्षरीप्रमा णे)
एकमेव भागधारक		
पत्ता		
२ रा धारक		
३ रा धारक		
४ था धारक		

दोन साक्षीदारांचे नांव		
अ.क्र.	नांव व पत्ता	स्वाक्षरी दिनांकासह
१		
२		

महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित

बिजोत्पादक/भागधारक यांचेकडुन बँक खाते क्रमांकाची माहीती भरुन घ्यावयाचा

अर्ज

पासपोर्ट साईज फोटो येथे चिकटावा

१. नांव : ---

२. भागधारक आहे का? - होय / नाही.

३. फोलिओ क्रमांक : * [ ]

४. पत्ता ---

गांव ------------------- तालुका ------------------- जिल्हा ----------------------

५. पॅन नंबर [| | | | | | | | |]

६. आधार कार्ड नंबर [| | | | | | | | | | |]

७. मोबोईल क्रमांक [| | | | | | | | | |]

८. बँकेचे नांव - राष्ट्रीयकृत बँक -उदा. (SBI, BOM, BOI,CBI etc.) व इतर बँक-

-- शाखा --

९. बँकेचा खातेक्रमांक [| | | | | | | | | | | |]

१०. बँकेच्या शाखेचा IFS Code No [| | | | | | | | | |]

मी संस्थेला माझा खाते क्रमांक माझ्या नावाने आदा होणारी रक्कम, ही नमुद केलेल्या खात्यात RTGS/ECS/NEFT द्वारे जमा करण्यास तसेच हयासाठी नियमानुसार लागणारे शुल्क कपात करून देण्यास माझी संमती आहे.

सही-----------------------------

दिनांक : / / २०

बिजोत्पादक/भागधारकाची

वरील प्रमाणे महाबीज बिजोत्पादक/भागधारकाने भरुन दिलेली माहिती त्यांनी सादर केलेल्या बँकेच्या पासबुकाची पहिल्या पानाची सत्यप्रत/बँक स्टेटमेंटची सत्यप्रत/रदद् केलेला चेकची प्रत आणि पॅन कार्ड नंबर व आधार कार्डची सत्यप्रत नुसार सादर केली आहे.

सहायक क्षेत्र अधिकारी यांची सही – – – – – – – – – – – – – – – – – –

नांव –

जिल्हा कार्यालयाचे नांव :- महाबीज– – – – – – – – – – – – – – – – – –

जिल्हा व्यवस्थापक यांची सही व शिक्का

* फोलीओ क्रमांक पत्याचे स्टिकरवर दर्शविलेला आहे.

नोंदणीकृत कार्यालय : ''महाबीजभवन'', कृषिनगर, अकोला

महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित

नोंदणीकृत कार्यालय : महाबीज भवन, कृषि नगर, अकोला ४४४ १०४

प्रतिनिधी नेमावयाचा फॉर्म
३८ वी वार्षिक सर्वसाधारण सभा

मी / आम्ही (जर भागधारक संयुक्त भागधारक असतील तर) ________________

राहणार ____________ तालुका ____________ जिल्हा ____________ महाराष्ट्र राज्य

बियाणे महामंडळ मर्यादितचा / चे भागधारक या द्वारे श्री/श्रीमती/कु. ________________

____________ रा. ____________ ता. ____________ जि. ____________

यांची डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि महाविद्यालय, कृषिनगर, अकोला- ४४४ १०४ येथील डॉ. के. आर. ठाकरे सभागृहात, गुरूवार दि. ३१ डिसेंबर २०१५ रोजी दुपारी ०१.०० वाजता भरणाऱ्या ३८ व्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेसाठी माझे/आमचे प्रतिनिधी म्हणून उपस्थित राहण्यास व माझ्या/आमच्या तर्फे आमसभेशी संबंधीत कार्यवाही बाबत असणाऱ्या ठरावाबाबत जर मतदान झाल्यास मतदान करण्यासाठी नियुक्त करतो.

प्रतिनिधीची स्वाक्षरी ________________

भागधारकाची प्रमाणांकित स्वाक्षरी

एक रूपयाचा रेव्हेन्यु स्टॅम्प

पत्ता ________________

____

धारण केलेल्या भागांची संख्या (   ) व फोलिओ नं (   ).

टिप : प्रतिनिधीत्वाचा फॉर्म एक रूपयाचा रेव्हेन्यु स्टॅम्प लावून महामंडळाच्या नोंदणीकृत कार्यालय महाबीज भवन, कृषि नगर, अकोला - ४४४ १०४ येथे नियोजित वेळेपुर्वी ४८ तास अगोदर दाखल करणे आवश्यक .

महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित

उपस्थिती पत्रिका

मी ________________ रा. ____________ ता. ____________

जिल्हा ____________ महामंडळाचा भागधारक /भागधारकाने नेमलेला प्रतिनिधी असून म.रा.बि.मं. मर्यादितच्या गुरूवार दि. ३१ डिसेंबर २०१५ रोजी दुपारी ०१.०० वाजता डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि महाविद्यालय, कृषिनगर, अकोला येथील डॉ. के. आर. ठाकरे सभागृह येथे होणाऱ्या ३८ व्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेसाठी माझी उपस्थिती नोदवितो.

स्वाक्षरी

टिप : सभेसाठी उपस्थित राहणारे भागधारक अथवा भागधारकांनी नियुक्त केलेले प्रतिनिधी यांना विनंती करण्यात येते की , त्यानी उपस्थिती पत्रिका भरून सभेच्या प्रवेशद्वारावर सादर करावी